

עלי ההגהה

דשיחת

ש"פ שופטים, ז' אלול ה'תנש"א

יוצא-לאור לש"פ שופטים ה'תשפ"ג

בפעם הראשונה

יוצא לאור על ידי מערכת
"מפתח"

שנת חמשת אלפים שבע מאות שמונים ושלוש לבריאה
שנת הקהל

MAFTEIACH

www.Mafteiach.app

פתח דבר

לקראת ש"פ שופטים – הננו בזה מוציאים לאור צילום כתי"ק עלייההגהה המלאים – בפעם הראשונה – דשיחת ש"פ שופטים, ז' אלול ה'תנש"א.

*

קונטרס זה יוצא לאור ע"י מערכת "מפתח". אפליקציית "מפתח" הינו מיזם שמטרתו לרכז במקום אחד את האודיו, הוידאו, ההנחות הבלתי-מוגהות והמוגהות – לכל שיחה והתועדות של הרבי. הקונטרס הוא התשעים וחמש בסדרת "הגהות", ובעז"ה יופיעו קונטרסים נוספים בקרוב.

החוברות הקודמות של "עלי-ההגהה" זמינים באפליקציית "מפתח":

[.Maftaiach.app/about](https://Maftaiach.app/about)

וכאן המקום לבקש בבקשה כפולה ומכופלת, שכל מי שיש תח"י הגהות כ"ק אדמו"ר שליט"א בשיחות ומאמרים – שיואיל להמציאם למערכת, ע"מ לזכות בהם את הרבים.

* * *

והעיקר – יהי רצון שנזכה זיך זעהן מיטן רבי'ן, ולשמוע "תורה חדשה" תיכף ומיד ממש!

מערכת „מפתח”

ועש"ק פ' שופטים ה'תשפ"ג – שנת הקהל

ברוקלין, נ"י.

משיחת ש"פ שופטים, ז' אלול ה'תנש"א - עלי הגהה

כס"ד. משיחת ש"פ שופטים, ז' אלול ה'תנש"א.

א. בשייכות מיט דעם ציווי אין היינטיקער פרשה 'שופטים' ושוטרים תתן לך בסל שעריך, איז דא דער יעוד פון דעם נביא הגאולה: 'ואשיבה שופטיך ככראשונה ויועציר ככתחלה', און ווי מ'זאגט עס אויך אין דער תפלה בכל יום (מימי התולד): 'השיבה שופטינו ככראשונה ויועצינו ככתחלה'.
ווע"פ המדובר כמה פעמים ובפרט לאחרונה - וועגן דער הכרזה והודעה פון כ"ט מרח אדמו"ר נשיא דורנו: 'לאלתר לתשובה (ובמילא איז) לאלתר לגאולה', אז מ'האט שוין אלץ פארענדיקט, אויך צופוצן די קנעפ, און עס דארף נאר זיין 'עמדו' הכן כולכם' - און דאס האט מען שוין אויך פארענדיקט - אויף צו מקבל זיין פני משיח צדקנו תיכף ומיד ממש - איז פארשטאנדיק, אז מ'האלט שוין איצטער בא דעם זמן פון קיום היעוד 'ואשיבה שופטיך גו' ויועציר, און נאכמער: מ'האט שוין די התחלה דערפון, כדלקמן.

ב. וועט מען עס פארשטיין בהקדים כמה דיוקים אין דעם לשון היעוד:

(א) אין דעם ציווי כפרשתנו שטייט 'שופטים' ושוטרים תתן לך, משא"כ אין דעם לשון היעוד שטייט נאר 'ואשיבה שופטיך', און עס ווערט ניט דערמאנט שוטרים. ולאידך: קומט צו דער לשון 'ויועציר'.

(ב) וואס זיינען די צוויי ענינים פון 'שופטיך' און 'ויועציר'?

(ג) פארוואס שטייט בא 'שופטיך' דער ווארט 'ככראשונה', און בא 'ויועציר' - 'ככתחלה'?

(ד) דער דיוק 'שופטיך' און 'ויועציר' כלשון נוכח (ניט ווי כפרשתנו - 'שופטים' ושוטרים' כלשון וועט אע"פ וואס דערנאך שטייט 'תתן לד')).

ג. ויש לומר דעם ביאור כזה:

דער אונטערשייד צווישן שופטים און שוטרים איז - כלשון רש"י: 'שופטים' - דיינין הפוסקים את הדיון, ושוטרים - הרודין את העם אחר מצותן שמכין וכופתין במקל וברצועה עד שיקבל עליה את דין השופט'. דאס הייסט, אז די שוטרים איז ענינם צו כופה און מכריח זיין¹ די אנשי העם אז זיי זאלן מקבל זיין דעם דין ומשפט.

ע"פ איז פארשטאנדיק פארוואס אין דעם יעוד הגאולה שטייט נאר 'ואשיבה שופטיך' און ניט 'שוטרים' - ווייל² לעתיד לבוא וועט נתבטל ווערן מציאות הרע³ און דער⁴ יצר הרע⁵, וועט מען ניט דארפן אנקומען צו שוטרים וואס זאלן מכריח זיין די אנשי העם צו פאלגן די הוראות השופטים, ווארום אלע מענטשן וועלן פון ויד אליין מקיים זיין די הוראות⁶. מ'וועט דארפן נאר האבן 'שופטים', וועלכע זאלן פסקנען דינים און לערנען תורה און אנווייזן די הוראות התורה והמצוות צו אידן⁷ ('ילכו מחיל אל חיל'⁸ אין קדושה גופא').

ויש לומר אז דאס איז מרומז אויך אין שם הפרשה 'שופטים' (אן דעם ווארט 'שוטרים'), כידוע⁹ אז דער שם פון א ואך גיט ארויס דער תוכן פון דער גאנצער ואך. ועד"נ בנוגע צו די שמות פרשיות התורה ווי זיי ווערן אנגערופן ע"פ מנהג ישראל, און זיינען בתכלית הדיוק¹⁰ - ולכאורה: ווי שטימט דער שם הפרשה ('שופטים') מיט דער מצוה וואס תוכנה איז לכאורה 'שופטים' ושוטרים תתן לך בכל שעריך, ביז אז עס שטייט אין מדרש¹¹ 'אם אין שופר אין שופט, כיצד, כיון

ס"א

.. אז מ'האט שוין אלץ פארענדיקט, אויך **דער** "צופוצן די קנעפ" ..
 .. קיום היעוד "ואשיבה שופטיך גו' ויועציד", און נאכמער : **כבתחילה** : מ'האט שוין די
 התחלה דערפון ..

ס"ב

.. ולאידיך : קומט צו דער לשון **וענין** "ויועציד" ..
 .. "שופטים ושוטרים" **בלשון נסתר סתם** ..

ס"ג

ויש לומר דעפּר ביאור בזה : ..
 .. אז זיי זאלן מקבל זיין דעם דין ומשפט ..
 .. ווייל לעתיד לבוא וועט **ענן** נתבטל ..

-2-

שנתחייב אדם כב"ד לחבירו אם אין שוטר שיוציא ממנו כיון שפורש מן הדיין אין ספק ביד הדיין לעשות לו כלום אא"כ מוסר ביד השוטר¹⁷!
אין דער ביאור אין דעם¹⁸: דער גאנצער ענין פון שוטרס איז נאר א סיוע צו די שופטים, אז אויב דער שופט קען נישט דורכפירען זיין משפט בפועל, דארף מען אנקומען צו שוטרס, "בעלי מקל ורצועה", וועלכע וועלן מכריח זיין דעם בעל דין "שיקבל עליו את דין השופט". און דעריבער ווערט די פרשה אנגערופן נאר כשם "שופטים", און דער מינוי השוטרס ווערט נישט גערעכנט אלס א מצוה בפ"ע (אין מנין המצוות), נאר ער איז נכלל אין מצות מינוי השופטים - ווייל שוטרס איז נאר א פרט אין דעם ענין פון "שופטים" (נכדי דורכצופירען דעם קיום המשפט בפועל) ע"י השופטים), אבער דאס איז גאר נישט קיין ענין הכרחי צום ענין המשפט, וועלכער קען דורכגעפירט ווערן לפועל אויך אן שוטרס, ווען דער מצב וואס איז כתיקונו, אז מ'דארף דערצו נישט אנקומען (ווי דאס וועט זיין לעיל), כנ"ל.

און דאס וואס דער ציווי בתורה איז כולל אויך "שוטרס", איז דאס ווייל ס'איז א ציווי לדורות וואס רעדט וועגן כל המונים וכל המצבים, במילא דארף מען האבן א ציווי אויף שוטרס, אין א מצב וואס פאדערט אז מ'זאל מקבל זיין דעם דין בדרך כפ"י¹⁹ (און דערפאר שטייט אויך אין מדרש "אם אין שוטר אין שופט", נישט לעצא, נאר כלו"ז לתועלת הדבר, אז ווען ס'קען זיין אז אן שוטרס וועט דער משפט נישט אויסגעפירט ווערן).

ג. עפ"ו וועט מען פארשטיין דעם טעם פארוואס אין דעם יעוד קומט צו "יועציד" (נוסף צו "שופטיד"), ווארום די שלימות הכח אויף דעם אן אין דער גאולה ואלן אידן זיין בשלימות און מקיים זיין די הוראות השופטים נישט דארפנדיק אנקומען צו שוטרס - איז דערפון וואס דעמאלט וועט זיין "שופטיד" און "יועציד" (אנשטאט "שוטרס"):

דער חילוק כפשוטו צווישן א שופט און א יועץ איז: א שופט איז נישט בערך צו דעם נשפט, ער שטייט אן אן ערך העכער פאר אים - הן מצד זיין ידיעה והבנה אין די דינים ומשפטים, און הן מצד דעם כיסול וואס דער נשפט דארף אין האבן בכדי צו מקבל זיין את הדין (אפילו אויב ס'איז נישט כרצונו של הנשפט); דער שופט פסקנ'ט דעם דין ומשפט בדרך ציווי וגזירה (מלמעלה למטה), און דער נשפט מוז עס מקבל זיין בקבלת עול (צי ער פארשטייט עס יא אדער נישט).

משא"כ א יועץ איז כשמו - ער גיט אן עצה טובה²⁰, כלשון חז"ל²¹ - "עצה טובה קמ"ל". וואס דאס באווייזט אז דער יועץ (אלס יועץ) שטייט בערך צו דעם שומע ומקבל העצה, און דעריבער רעדט דער יועץ צו אים (נישט מלמעלה למטה בדרך ציווי וגזירה, נאר) ווי א גוטער פריינט וואס רעדט מיט אים שוה כשוה און גיט אים אן עצה טובה ווי ער זאל יוד אינפירן, אן עצה וואס ער (דער שומע) פארשטייט און עס לייגט ניד ביי אים אפ און ער פילט אז דאס איז פאר אים א גוטע זאך אויב נישט - איז דאס נישט קיין עצה טובה, נאר א חוקה וגזירה.

ער"ו איז אויך פארשטאנדיק דער אנטערשייד צווישן "שופטיד" און "יועציד" אין דעם לשון היעוד בקשר מיט א משפט ועצה אין עניני תורה ומצוות.
ייש כזה מה שאין כזה: די מעלה פון א יועץ איז, אז דאס דערנעמט מערער דעם שומע העצה,

.. דער גאנצער ענין פון שוטרס איז נאר א סיוע צו די שופטים ..
 .. ווייל שוטרס איז נאר א פרט אין דעם ענין פון "שופטים" ..
 .. (בכדי דורכצופירען דעם קיום המשפט (בפועל) שע"י השופטים) ..
 .. אבער דאס איז נאר ניט קיין ענין הכרחי צום ענין המשפט ..
 .. וועלכער קען דורכגעפירט ווערן לבפועל אויך אן שוטרס ..
 .. "אם אין שוטר אין שופט", נישט לדינא, נאר בלויז לתועלת קיום הדבר ..

ס"ג

.. וואס דעמולט וועט זיין "שופטיך" און אויך "יועציך" (אנשטאט "שוטריך") : ..
 .. דעם ביטול וואס דער נשפט דארף צו אים האבן צום שופט בכדי צו מקבל זיין את
 הדין ..
 .. פסקינט דעם דין ומשפט בדרך ציווי וגזירה (- מלמעלה למטה) ..
 .. פילט אז דאס איז פאר אים (דעם שומע) א גוטע זאך, ווייל אויב ניט - איז דאס ניט
 קיינען עצה טובה, נאר א חוקה וגזירה) ..

-3-

דאס נעמט אים דורך בפנימיות מציאות, ווארום עס לייגט זיך ביי אים אפ ^{אין} ~~אין~~ דאס איז אן עצה טובה פאר אים, די מעלה אין א שופט איז, אז קומענדיק אלס א הוראה וציווי פון א שופט וואס איז שלא בערך העכער פאר דעם נשפט, גיט עס דעם שופט, וואס האט דעם כח התורה צו פסק'נען דינים, שלא בערך גרעסערע נתינת כח (לגבי א יועץ שבערכו), און אויך - אז דאס קומט בדרך ציווי מלמעלה, וואס איז מכריח דעם אדם ער זאל מקיים זיין די הוראה (משא"כ אן עצה האט ער די ברירה מקיים זיין אדער ניט).

ובסגנון אחר: ביי א שופט איז בהדגשה (בעיקר) מציאות השופט, און ביי א יועץ איז בהדגשה (בעיקר) די מציאות פון דעם מקבל העצה.

וע"ד ווי די צוויי ענינים וואס דארפן זיין בכללות עבודת האדם: די עבודה פון דעם אדם כח עצמו - אתערותא דלתתא, און דער סיוע מלמעלה - אתערותא דלעילא. ועד"ו בפרטיות יותר זיינען דא ביידע ענינים אין דעם סיוע מלמעלה עצמו: א סיוע ונתינת כח וואס איז בערך צו דעם אדם ומתלבש בו באופן פנימי; און א סיוע ונתינת כח וואס קומט פון א דרגא שלא בערך אליו. ועד"ו י"ל זיינען דא ביידע ענינים אין דעם סיוע לעבודה וואס קומט פון אידן עצמם: "שופט" - וואס ענינים איז תורה (דבר השם) - גיבן א סיוע מלמעלה²² שלא בערך האדם, און "יועץ" - זיינען אים מסייע באופן של התלכשות פנימית, באופן אז ער פילט אז דאס איז זיינע²³ א טובה. ד. עפ"ו וועט מען פארשטיין דעם חילוק וואס בא "שופט" שטייט "כבראשונה" און בא "יועץ" - "כבתחלה"²⁴.

דער אונטערשייד צווישן "ראשונה" און "תחלה" איז: "ראשון דמעיקרא משמע"²⁵, ד.ה. אז דאס איז ^{אין} ~~אין~~ קודם התחלת הענין בפועל. משא"כ "תחלה" באווייזט אויף התחלת הענין בפועל. ויש לומר אז דאס איז דער חילוק צווישן "שופט" כבראשונה און "יועץ" כבתחלה (אז אויך ווי די שופטים ויועצים זיינען געווען אמאל²⁶), איז דא חילוק עיקרי ביניהם המודגש אין דעם שינוי הלשון "כבראשונה" און "כבתחלה": וויבאלד אז אין דער פעולה פון א שופט איז בהדגשה (בעיקר) מציאות השופט, און דאס קומט בדרך ציווי מלמעלה, ניט רעכענענדיק זיך (אזוי מיט הכשרת כלי המקבל - דעריבער איז דא א הפסק (באיכות, און כמילא אויך בזמן) צווישן דברי השופט און קיומם ופעולתם בפועל, ווארום לאחר פס"ד השופט דארף זיך ערשט אנהויבן א דבר חדש - קבלת הדין וקיומו דורך דעם בעל דין. און דערפאר שטייט דערביי דער לשון "שופט" כבראשונה - אז די שופטים וואס "אשיבה" זיינען "כבראשונה", בדרגת "ראשונה", לפני התחלת הענין.

משא"כ אין דער פעולה פון א יועץ, וואו ס'איז בהדגשה (בעיקר) מציאות המקבל, איז דער שומע העצה דערצו א כלי מוכשר, און די עצה ווערט געזאגט אלס צווייטע²⁷ זיין וואס זאל נתקבל ווערן באים שומע, ד.ה. אז דער עצם ענין פון (געבן) אן עצה באווייזט אז ס'איז שניי דא התחלת הענין, ווארום דער שומע איז שוין דערצו מוכן, די עצה איז נאר אויף חננה זיין אין אים און אים באווייזן ווי דאס איז זיין (עצה) טובה, און אויך אין זמן - אז תיכף צו אמירת העצה האט מען די התחלה פון קיום העצה. איז דעריבער שטייט "יועץ" כבתחלה, אז די "יועץ" וואס וועלן אומגעקערט ווערן כימות המשיח זיינען "כבתחלה", בדרגת "תחלה", ווי זיינען פארבונדן מיט תחלת קיום העצות

קודם התחלת הענין ..

.. ווארום עס לייגט זיך ביי אים אפ ~~אין~~ אז

.. ניט רעכענענדיק זיך (אזוי עיקר'דיג) מיט

דאס איז אן עצה טובה ..

הכשרת כלי המקבל ..

.. שלא בערך א גרעסערע נתינת כח ..

.. און די עצה ווערט געזאגט אלס צווייטע

.. באופן אז ער פילט אז דאס איז זיינע

אין זיינען ..

טובה.

.. די עצה איז נאר אויף מגלה זיין דאס אין

ס"ד .. ד.ה. אז דאס איז (אדער קען זיין) נאך

אים ..

-4-

כפועל.

עפ"ז איז אויך מוכן דער לשון "יועציר" לשון נוכח, דיינע יועצים - ווייל אין אן עצה איז בהדגשה אז דאס איז דיינע א זאך; און די כוונה בזה איז, אז דורך "יועציר" זאלן אויך די "שופטים" ווערן - "שופטיך" לשון נוכח, אז די הוראות השופטים (וועלכע זיינען מצ"ע שלא בערך פון דעם נשפט) זאלן ביי אים נתקבל ווערן כאופן פנימי, אזוי ווי קבלת העצות.

ויש לקשר זה דערמיט וואס עס שטייט בפרשתנו - "שופטים ג' תתן לך בכל שעריך":

א שער (העיר) איז א פתיחה והתחלה צו אריינגיין אין דער שטאט. און די כוונה איז, אז דער מינוי השופטים (והשוטרים) - אין דעם זמן ווען מ'דארף דערצו אנקומען זאל זיין אין אן אופן פון "תתן לך בכל שעריך" לשון נוכח, אז די (הוראות ופסקי דינים פון די) שופטים - וואס זיינען מצ"ע כאופן של הבהרה²⁸, און מ'נעמט זיי אן בדרך ציווי וקבלת עול - זאלן בא אידן אנגענומען ווערן און אראפקומען "לך בכל שעריך", אין א פנימיות, אזוי אז דאס ווערט ~~צונוגד~~ ^{צונוגד} התחלה און "שער" - "שעריך".

ויומתק לויט דעם פירוש בזה²⁹ אין עבודת ה', אז "שעריך" גייט (אויך) אויף די שערי (אבריו) האדם (זיינע עינים, אזנים, אף ופה, כדלקמן ס"ד) וואס זיינען א "שער" ופתיחה צווישן אים מיט אלץ וואס ארום אים, און "בכל שעריך" דארף זיין "שופטים תתן לך" - אז אלע זיינע אברים וכחות זאלן אנגעפירט ווערן דורך די שופטים אין זיין נפש, די מוחין פון זיין נפש האלקית (שופטים)³⁰, מיט וועלכע ער לערנט תורה. ד.ה. אז זיין לימוד התורה והוראות התורה (שופטים) זאלן אנפירן און אראפקומען און נתלבש ווערן - ~~באופן פון~~ "תתן" ד"כל הנותן בעין יפה הוא נותן" - "בכל שעריך", אין אלע זיינע אברים און ~~באופן פון~~ פנימיות, כאופן אז דאס נעמט אים אינגאנצן דורך - "שעריך", וזיין שער והתחלה. וואס דאס ווערט אויפגעטאן דורך "יועציר", וואס זיינען "ככתחלה"³¹, כנ"ל.

ה. עפ"ז וועט מען פארשטיין דעם טעם פארוואס בימת המשיח וועט מען ניט דארפן אנקומען צו "שוטרים", דערפאר וואס דעמלט וועלן זיין "שופטיך" און "יועציר" בשלימות - סיי די משפטים און הוראות התורה וואס קומען דורך "שופטיך" צוזאמען מיט דער נתינת כח נעלה שכזה, און סיי די עצות טובות וואס קומען דורך "יועציר", וואס ברענגען דאס אריין אין א פנימיות אין דעם מענטשן, וואס דוקא דורך ביידע ענינים ווערט א איד אינגאנצן דורכגענומען מיט תורה ומצוות און ג"סלעכקייט³², אזוי אז ער דארף מער גיט אנשמען צו שוטרים (כפי' והכרח) צו מקיים זיין דבר ה': דורך "שופטיך" אליין, די הוראות התורה וואס א איד נעמט אן בקבלת עול בדרך ציווי וגוירה - פעלט די עבודה פנימית, וואס נעמט דורך זיין פארשטאנד און זיינע געפילן, וואס קומט דורך "יועציר" וכמילא בלייבט נאך א נתינת מקום ואפשריות (בכחות הפנימיים שלו) אויף אן ענין הפכי דורך "יועציר" אליין, וואס איז אן עצה טובה צו דעם שומע ומקבל, פעלט דער כח התורה וסיוע שלא בערך וואס קומט דורך פס"ד השמש גבול³³ ד.ה. אין דער גילוי אלקות שכזה, דוקא דורך ביידע ענינים - "שופטיך" און "יועציר" - ווערט אויפגעטאן אז דער אדם עצמו (כאופן של התלבשות בפנימיות מציאותו שנתקבל אצלו ע"י "יועציר") פירט נד לויט די הוראות התורה (ע"י "שופטיך").

.. זאלן אויך די "שופטים" ווערן - "שופטיך" .. כדלקמן ס"ד !! .. [סימן בקו ובחץ תיבת

"ס"ד"]

ס"ה

... אזוי אז דאס ווערט [:-] א התחלה און "שער" .. פארוואס ציממט לאחרי ביאת המשיח וועט מען ניט דארפן אנקומען ..

-5-

וואס דעמולט איז מער ניטא קיין מקום ואפשריות אז דער אדם זאל דארפן אנקומען צו כפי" (ע"י שוטרים) אויף מקיים ויין די הוראות השופטים.
ו. מהאי טעמא גופא וואס עס דארף ויין "יועצ" ככתחלה" בכדי אריינצוברענגען בא דעם שומע העצה א פנימיות'דיקן פארשטאנד און געפיל אין תומ"צ און אידישקייט, באופן אז דאס ווערט זיין "תחלה" און "שער" (און ניט ווי א דבר חדש וואס איז שלא בערכו) - איז מובן, אז דאס דארף קומען דורך דער עבודה פון א אידן נאך פאר דער גאולה, אן עבודה לפי ערכו, צעד אחר צעד ודרגא אחר דרגא, בכדי אים צוגרייטן און אים מאכן פאר א כלי מוכשר אויף צו מקבל ויין די גילויים פון ימות המשיח, כולל - "ואשיבה שופט" ככראשונה ויועצ" ככתחלה".
ונוסף לזה: ע"פ הידוע אז די תכלית השלימות פון ימות המשיח איז "תלוי במעשינו ועבודתינו כל זמן משך הגלות, כי הגורם שכר המצוה היא המצוה בעצמה כו"ל³⁴. און אלע המשכות מלמעלה קומען אין אן אופן פון מדה כנגד מדה³⁵, אז די עבודה פון א אידן דארף זיין מעין די המשכה וואס ער איז ממשיך דורך דער עבודה³⁶ (וואס דורך דעם ווערט ער א כלי פנימי צו דער המשכה) - איז פארשטאנדיק כנוד"ד, אז בכדי צוקומען און מקבל זיין דעם מצב פון "ואשיבה שופט" ככראשונה ויועצ" ככתחלה" בימות המשיח, דארף ביי א אידן זיין מעין זה איז זיין עבודה איצטער - אז אידישקייט און תומ"צ זאל ביי אים זיין איהל³⁷ ביידע אופנים בדרך "שופט" - קבלת עול בקיום הוראות התורה, און בדרך "יועצ" - אז די הוראות התורה זאלן ביי אים נתקבל ווערן בפנימיות אזוי ווי אן עצה טובה.

וואס דאס ווערט אויפגעטאן דורך דעם וואס אידן בכל דור ודור פאלגן אים די "שופטים" און "יועצים" פון ויער דור - כמבואר בפוסקים³⁸, אז "שופטים ושוטרים תתן לך ככל שערך" איז א ציווי עיקרי ויסודי³⁹ ככל המקומות, אויך בחוץ לארץ, און בכל הזמנים, אויך בזמן הזה (כתור שליתותם של ב"ד הראשונים)⁴⁰, און ווי עס שטייט בפרשתנו⁴¹ - "ובאת גו' אל השופט אשר יהי בימים ההם" ודרשת והגידו לך את דבר המשפט, ועשית על פי הדבר אשר יגידו לך, כיו אז דער "שופט אשר יהי בימים ההם" בכל דור איז "כשמואל בדורו כו" (ביו) כמשה בדורו⁴².
ושלימות ענין השופט והחכם איז ווען דערצו איז "נהנין ממנו עצה ותושי"א⁴³, אדער אז נוסף צו דעם שופט ורב מורה הוראה בדורו האט ער אויך (כאזונדערע) "יועצ" ("עשה לך רב" וכיו"ב), וועלכע גיבן אים עצות אין יראת שמים ועבודת ה'.

און דורך אויספאלגן "שופט" - ויין רב מורה הוראה, וואס גיבן ארץ די פסקי דינים והוראות התורה, און "יועצ" - טוט מען אויף און מ'ווערט א כלי פנימי (דורך יועצ" אויף אויפצונעמען דעם "ואשיבה שופט" ככראשונה ויועצ" (לשון נוכח - דבר שלך) ככתחלה", אויך די ענינים שלא בערך (שופט), כנ"ל.

ו. א דוגמא להנ"ל האט מען פון דעם חילוק צווישן דברי תורה און דברי נבואה (וואס וועגן ביידע רעדט זיך⁴⁴ אין פ' שופטים⁴⁵):

תורה איז למעלה מעולם (קדמה לעולם). תורה איז חכמתו ורצונו של הקב"ה⁴⁶, וואס איז העכער פון א שייכות צו גורי העולם, כשם ווי לית מחשבה תפיסא ב' כלל⁴⁷ (און הגם אז תורה "ירדה

בדרך "שופט"...

ס"ו

- .. (און ניט עס בלייבט ווי א דבר חדש וואס איז שלא בערכו) ..
- .. דארף ביי א אידן זיין מעין זה אין זיין עבודה איצטער ..
- .. זאל ביי אים זיין איהל ביידע אופנים; ..
- .. אידן בכל דור ודור פאלגן איהל "שופטים" און "יועצים" ..
- .. זיין רב מורה הוראה, וואס גיבן ארץ די פסקי דינים והוראות התורה ..
- .. ויועצ" (לשון נוכח - דבר יועץ שלך) ..

- 6 -

ונסעה כו"ם⁴⁸ און קומט אראפ בהתלבשות בהבנה והשגה למטה, כיו אז "נקראת על שמו"⁵⁰, בלייבט
 זי אבער בעצם מהותה - עצם התורה - למעלה מהבנה והשגה. און דערפאר איז אויך דער אופן פון
 פעולת התורה בעולם - בעיקר בדרך ציווי ופס"ד מלמעלה.

משא"כ נבואה - כאטש זי איז דבר הוי', "רוח ה' דיבר בי"⁵¹, איז זי א התגלות אלקות צו נבראים,
 "גילה סודו אל עבדיו הנביאים", אין זייער גדר⁵² (אויב עס זיינען פאראן די תנאים פון חכם גבור
 כו"ם⁵³), אז דאס ווערט אויפגענומען בדעתו ושכלו של הנביא, אזוי אז ער ווערט דערמיט נתאחד⁵⁴ -
 "מתלבשת בשכלם והשגתם במראה הנבואה וגם במחשבתם ודיבורם כמ"ש⁵⁵ "רוח ה' דיבר בי ומלתו
 על לשוני"⁵⁶, וענין הנבואה דארף ארויסקומען כגלוי דוקא בדיבור, "כל לשון נבואה אדם המכריז
 ומשמיע לעם כו' והוא מגזירת נבי שפתיים"⁵⁶ כו"ם⁵⁷, ניט ווי תורה וואס קען (מצד ענינה) בלייבן
 במחשבה; און אויך דער תוכן פון נבואה האט א שייכות צו עולם, "אי"ם⁵⁸ הנביא עומד אלא להודיענו
 דברים העתידים להיות בעולם כו"ם⁵⁹.

ויש לומר, אז תורה און נבואה איז בכללות ע"ד דעם חילוק צווישן "שופטיך" און "יועציך": א
 שופט איז ענינו - לפסוק דיני התורה, וואס דאס קומט בדרך ציווי וגזירה. א יועץ גיט אן עצה וואס
 איז "אנגעטאן" אין די לבושים פון דעם שומע העצה, אין זיין הבנה והשגה - ע"ד ווי ענין הנבואה⁶⁰
 (וואס איז פארבונדן⁶¹ מיט בליחת יעצות⁶², כחי' נצח והוד⁶³), וואס דער נביא (וועלכער איז ניט
 קיין שופט⁶⁴) גיט אן עצה בנוגע צו הנהגה בעניני העולם ("דברים העתידים להיות בעולם"), כגון,
 לכו למקום פלוגי או אל תלכו עשו מלחמה היום או אל תעשו כו"ם⁶⁵.

וכשם ווי ס'איז דא דער ציווי צו פאלגן די "שופטיך" בכל הזמנים, ווי עס שטייט אין פרשתנו:
 "ובאת גר אל השופט אשר יהי בימים ההם" (כנ"ל ס"ו), אזוי איז אויך בנוגע צו נביאים - ווי עס
 שטייט ^{לפי} "אשר יבא אל השופט" אין דער פרשה⁶⁶: "נביא מקרבך מאחזק כמוני יקים לך ה' אלקיך אליו תשמעון", און
 ווי דער רמב"ם איז מאריך אין ספר המדע⁶⁷, או "מיסודי הדת לידע שהאל מנבא את בני האדם",
 און וועגן דער מצוה צו פאלגן דעם נביא, כמבאר שם⁶⁸ די פרטי הדינים בזה.

והינאלד אז דער רמב"ם ברענגט דאס אין ספר "הלכות הלכות"⁶⁹ (און מיט אן אריכות גדולה),
 און מיט דער הקדמה אז דאס איז "מיסודי הדת" - איז פארשטאנדיק, אז דאס איז א הלכה וואס איז
 נוגע צו איון ככל הדורות. והגם אז אמרו חז"ל⁷⁰ "משמתו נביאים האחרונים חגי וזכרי" ומלאכי
 נסתלקה רוח הקודש מ"שאל" - האט מען אמאל גערעדט⁷¹, דעם פשט אין דעם אז דאס איז ניט
 בטל געווען לגמרי (נאר "נסתלקה", אבער ניט "בטלה" אדער "פסקה"⁷²), וכדמוכח דערפון וואס
 אויך דערנאך געפינט מען השראת רוח הקודש בא כמה וכמה⁷³ (וכמובן אויך דערפון וואס כספרו
 הלכות - צווישן די אלע תנאים בנוגע לנבואה - כרענגט ניט דער רמב"ם קיינע תנאים בנוגע צו
 זמן הנבואה, משמתו נביאים האחרונים⁷⁴).

און נאכמער: דער רמב"ם שרייבט אין אגרת תימן⁷⁵, אז בשנה מסוימת (ווי ער רעכנט דארט
 אויס) "תחזור הנבואה לישראל", "ואין ספק שחזרת הנבואה היא הקדמת משיח (שנאמר)⁷⁶ ונבוא
 בנים ובנותיכם וגו'".

ויש לומר אז דער ביאור בזה איז מבין ע"פ המדובר לעיל בענין "יועציך כבתחלה", אז כנדי

ס"ז

... ווי עס שטייט ווייטשפערטער אין דער פרשה: ...

.. האט מען אמאל גערעדט, אז דעם פשט
 אין דעם ..

.. קיינע תנאים בנוגע צו זמן הנבואה,
 משמתו נביאים האחרונים ..

.. ויש לומר לכאורה ..

.. תורה און נבואה איז בכללות ע"ד דער
 חילוק ..

-7-

מ'זאל קענען אויפנעמען די גילויים פון ימות המשיח, דארף זיין א התחלה בזה אין דער עבודה איצטער - בזמן הזה - בבחי' "יועציר" ⁷⁴ (הגלות הנבואה), א המשכה (עצה) וואס ווערט נתקבל בא דעם אדם (אזוי אז ער האט דערצו א שייכות שוין "בתחלה"), וואס דאס ערמעגלעכט אים צו אויפנעמען באופן פנימי דעם גילוי אלקות בימות המשיח, סיי פון "שופטיר" און סיי פון "יועציר", כנ"ל.

און דעריבער איז א הלכה לדורות - אויך בזמן הגלות - אז "מסודי הדת לידע שהאל מנבא את בני האדם", אז ס'איז אלעמאל (בכל הדורות) שייך דער ענין פון גילוי הנבואה למטה, ביו א דרגא פון נבואה וואס איז מעין פון נבואת משה, "נביא" ⁷⁵ אקים להם מקרב אחיהם כמון ⁷⁶ - שלימות ענין הנבואה, ווי דער רמב"ם איז מבאר בארוכה ⁷⁷.

ועפ"י יש לומר דעם טעם פארוואס דער רמב"ם איז מאריך ⁷⁷ בנוגע צו אופן נבואת משה, דלכאורה: מאי דהוה הוה ⁷⁸ למאי נפק ⁷⁹ אין א ספר הלכות פאר אידן בכל הדורות? און אויב דאס איז נוגע צו דעם זמן לאחרי ביאת המשיח ווען "משה עמהם" ⁷⁹, וועט מען דאס אליין זען, און מ'דארף אויך דעם ניט ⁸⁰ איצטער ⁸¹ זאגן א הלכה?

אין דער ביאור אין דעם: בכל הדורות - אויך לפני הקמת משה - איז נוגע די הלכה צו וויסן אז "האל מנבא את בני האדם" (גילוי אלקות בגדרי הנבואה), ביו די שלימות בזה ווי ס'איז געווען בא משה ⁸⁰. און נאכמער - בכל דור איז שייך אז "נביא אקים להם ג' כמון", ווי דער רמב"ם איז מבאר ⁸¹ אז "כל נביא שיעמד אחר משה רבינו אין אנו מאמינים בו מפני האמת לבדו ברו' אלא מפני המצוה שצוה משה בתורה כו", ד.ה. אז יעדער נביא איז א המשך ⁸² פון נבואת משה בתורתו ⁸³ (נאר אין דעם גילוי הנבואה וויינען פאראן חילוקי דרגות, ווי דער רמב"ם איז מבאר ⁸⁴). ⁸⁵ ⁸⁶ ⁸⁷ ⁸⁸ ⁸⁹ ⁹⁰ ⁹¹ ⁹² ⁹³ ⁹⁴ ⁹⁵ ⁹⁶ ⁹⁷ ⁹⁸ ⁹⁹ ¹⁰⁰ ¹⁰¹ ¹⁰² ¹⁰³ ¹⁰⁴ ¹⁰⁵ ¹⁰⁶ ¹⁰⁷ ¹⁰⁸ ¹⁰⁹ ¹¹⁰ ¹¹¹ ¹¹² ¹¹³ ¹¹⁴ ¹¹⁵ ¹¹⁶ ¹¹⁷ ¹¹⁸ ¹¹⁹ ¹²⁰ ¹²¹ ¹²² ¹²³ ¹²⁴ ¹²⁵ ¹²⁶ ¹²⁷ ¹²⁸ ¹²⁹ ¹³⁰ ¹³¹ ¹³² ¹³³ ¹³⁴ ¹³⁵ ¹³⁶ ¹³⁷ ¹³⁸ ¹³⁹ ¹⁴⁰ ¹⁴¹ ¹⁴² ¹⁴³ ¹⁴⁴ ¹⁴⁵ ¹⁴⁶ ¹⁴⁷ ¹⁴⁸ ¹⁴⁹ ¹⁵⁰ ¹⁵¹ ¹⁵² ¹⁵³ ¹⁵⁴ ¹⁵⁵ ¹⁵⁶ ¹⁵⁷ ¹⁵⁸ ¹⁵⁹ ¹⁶⁰ ¹⁶¹ ¹⁶² ¹⁶³ ¹⁶⁴ ¹⁶⁵ ¹⁶⁶ ¹⁶⁷ ¹⁶⁸ ¹⁶⁹ ¹⁷⁰ ¹⁷¹ ¹⁷² ¹⁷³ ¹⁷⁴ ¹⁷⁵ ¹⁷⁶ ¹⁷⁷ ¹⁷⁸ ¹⁷⁹ ¹⁸⁰ ¹⁸¹ ¹⁸² ¹⁸³ ¹⁸⁴ ¹⁸⁵ ¹⁸⁶ ¹⁸⁷ ¹⁸⁸ ¹⁸⁹ ¹⁹⁰ ¹⁹¹ ¹⁹² ¹⁹³ ¹⁹⁴ ¹⁹⁵ ¹⁹⁶ ¹⁹⁷ ¹⁹⁸ ¹⁹⁹ ²⁰⁰ ²⁰¹ ²⁰² ²⁰³ ²⁰⁴ ²⁰⁵ ²⁰⁶ ²⁰⁷ ²⁰⁸ ²⁰⁹ ²¹⁰ ²¹¹ ²¹² ²¹³ ²¹⁴ ²¹⁵ ²¹⁶ ²¹⁷ ²¹⁸ ²¹⁹ ²²⁰ ²²¹ ²²² ²²³ ²²⁴ ²²⁵ ²²⁶ ²²⁷ ²²⁸ ²²⁹ ²³⁰ ²³¹ ²³² ²³³ ²³⁴ ²³⁵ ²³⁶ ²³⁷ ²³⁸ ²³⁹ ²⁴⁰ ²⁴¹ ²⁴² ²⁴³ ²⁴⁴ ²⁴⁵ ²⁴⁶ ²⁴⁷ ²⁴⁸ ²⁴⁹ ²⁵⁰ ²⁵¹ ²⁵² ²⁵³ ²⁵⁴ ²⁵⁵ ²⁵⁶ ²⁵⁷ ²⁵⁸ ²⁵⁹ ²⁶⁰ ²⁶¹ ²⁶² ²⁶³ ²⁶⁴ ²⁶⁵ ²⁶⁶ ²⁶⁷ ²⁶⁸ ²⁶⁹ ²⁷⁰ ²⁷¹ ²⁷² ²⁷³ ²⁷⁴ ²⁷⁵ ²⁷⁶ ²⁷⁷ ²⁷⁸ ²⁷⁹ ²⁸⁰ ²⁸¹ ²⁸² ²⁸³ ²⁸⁴ ²⁸⁵ ²⁸⁶ ²⁸⁷ ²⁸⁸ ²⁸⁹ ²⁹⁰ ²⁹¹ ²⁹² ²⁹³ ²⁹⁴ ²⁹⁵ ²⁹⁶ ²⁹⁷ ²⁹⁸ ²⁹⁹ ³⁰⁰ ³⁰¹ ³⁰² ³⁰³ ³⁰⁴ ³⁰⁵ ³⁰⁶ ³⁰⁷ ³⁰⁸ ³⁰⁹ ³¹⁰ ³¹¹ ³¹² ³¹³ ³¹⁴ ³¹⁵ ³¹⁶ ³¹⁷ ³¹⁸ ³¹⁹ ³²⁰ ³²¹ ³²² ³²³ ³²⁴ ³²⁵ ³²⁶ ³²⁷ ³²⁸ ³²⁹ ³³⁰ ³³¹ ³³² ³³³ ³³⁴ ³³⁵ ³³⁶ ³³⁷ ³³⁸ ³³⁹ ³⁴⁰ ³⁴¹ ³⁴² ³⁴³ ³⁴⁴ ³⁴⁵ ³⁴⁶ ³⁴⁷ ³⁴⁸ ³⁴⁹ ³⁵⁰ ³⁵¹ ³⁵² ³⁵³ ³⁵⁴ ³⁵⁵ ³⁵⁶ ³⁵⁷ ³⁵⁸ ³⁵⁹ ³⁶⁰ ³⁶¹ ³⁶² ³⁶³ ³⁶⁴ ³⁶⁵ ³⁶⁶ ³⁶⁷ ³⁶⁸ ³⁶⁹ ³⁷⁰ ³⁷¹ ³⁷² ³⁷³ ³⁷⁴ ³⁷⁵ ³⁷⁶ ³⁷⁷ ³⁷⁸ ³⁷⁹ ³⁸⁰ ³⁸¹ ³⁸² ³⁸³ ³⁸⁴ ³⁸⁵ ³⁸⁶ ³⁸⁷ ³⁸⁸ ³⁸⁹ ³⁹⁰ ³⁹¹ ³⁹² ³⁹³ ³⁹⁴ ³⁹⁵ ³⁹⁶ ³⁹⁷ ³⁹⁸ ³⁹⁹ ⁴⁰⁰ ⁴⁰¹ ⁴⁰² ⁴⁰³ ⁴⁰⁴ ⁴⁰⁵ ⁴⁰⁶ ⁴⁰⁷ ⁴⁰⁸ ⁴⁰⁹ ⁴¹⁰ ⁴¹¹ ⁴¹² ⁴¹³ ⁴¹⁴ ⁴¹⁵ ⁴¹⁶ ⁴¹⁷ ⁴¹⁸ ⁴¹⁹ ⁴²⁰ ⁴²¹ ⁴²² ⁴²³ ⁴²⁴ ⁴²⁵ ⁴²⁶ ⁴²⁷ ⁴²⁸ ⁴²⁹ ⁴³⁰ ⁴³¹ ⁴³² ⁴³³ ⁴³⁴ ⁴³⁵ ⁴³⁶ ⁴³⁷ ⁴³⁸ ⁴³⁹ ⁴⁴⁰ ⁴⁴¹ ⁴⁴² ⁴⁴³ ⁴⁴⁴ ⁴⁴⁵ ⁴⁴⁶ ⁴⁴⁷ ⁴⁴⁸ ⁴⁴⁹ ⁴⁵⁰ ⁴⁵¹ ⁴⁵² ⁴⁵³ ⁴⁵⁴ ⁴⁵⁵ ⁴⁵⁶ ⁴⁵⁷ ⁴⁵⁸ ⁴⁵⁹ ⁴⁶⁰ ⁴⁶¹ ⁴⁶² ⁴⁶³ ⁴⁶⁴ ⁴⁶⁵ ⁴⁶⁶ ⁴⁶⁷ ⁴⁶⁸ ⁴⁶⁹ ⁴⁷⁰ ⁴⁷¹ ⁴⁷² ⁴⁷³ ⁴⁷⁴ ⁴⁷⁵ ⁴⁷⁶ ⁴⁷⁷ ⁴⁷⁸ ⁴⁷⁹ ⁴⁸⁰ ⁴⁸¹ ⁴⁸² ⁴⁸³ ⁴⁸⁴ ⁴⁸⁵ ⁴⁸⁶ ⁴⁸⁷ ⁴⁸⁸ ⁴⁸⁹ ⁴⁹⁰ ⁴⁹¹ ⁴⁹² ⁴⁹³ ⁴⁹⁴ ⁴⁹⁵ ⁴⁹⁶ ⁴⁹⁷ ⁴⁹⁸ ⁴⁹⁹ ⁵⁰⁰ ⁵⁰¹ ⁵⁰² ⁵⁰³ ⁵⁰⁴ ⁵⁰⁵ ⁵⁰⁶ ⁵⁰⁷ ⁵⁰⁸ ⁵⁰⁹ ⁵¹⁰ ⁵¹¹ ⁵¹² ⁵¹³ ⁵¹⁴ ⁵¹⁵ ⁵¹⁶ ⁵¹⁷ ⁵¹⁸ ⁵¹⁹ ⁵²⁰ ⁵²¹ ⁵²² ⁵²³ ⁵²⁴ ⁵²⁵ ⁵²⁶ ⁵²⁷ ⁵²⁸ ⁵²⁹ ⁵³⁰ ⁵³¹ ⁵³² ⁵³³ ⁵³⁴ ⁵³⁵ ⁵³⁶ ⁵³⁷ ⁵³⁸ ⁵³⁹ ⁵⁴⁰ ⁵⁴¹ ⁵⁴² ⁵⁴³ ⁵⁴⁴ ⁵⁴⁵ ⁵⁴⁶ ⁵⁴⁷ ⁵⁴⁸ ⁵⁴⁹ ⁵⁵⁰ ⁵⁵¹ ⁵⁵² ⁵⁵³ ⁵⁵⁴ ⁵⁵⁵ ⁵⁵⁶ ⁵⁵⁷ ⁵⁵⁸ ⁵⁵⁹ ⁵⁶⁰ ⁵⁶¹ ⁵⁶² ⁵⁶³ ⁵⁶⁴ ⁵⁶⁵ ⁵⁶⁶ ⁵⁶⁷ ⁵⁶⁸ ⁵⁶⁹ ⁵⁷⁰ ⁵⁷¹ ⁵⁷² ⁵⁷³ ⁵⁷⁴ ⁵⁷⁵ ⁵⁷⁶ ⁵⁷⁷ ⁵⁷⁸ ⁵⁷⁹ ⁵⁸⁰ ⁵⁸¹ ⁵⁸² ⁵⁸³ ⁵⁸⁴ ⁵⁸⁵ ⁵⁸⁶ ⁵⁸⁷ ⁵⁸⁸ ⁵⁸⁹ ⁵⁹⁰ ⁵⁹¹ ⁵⁹² ⁵⁹³ ⁵⁹⁴ ⁵⁹⁵ ⁵⁹⁶ ⁵⁹⁷ ⁵⁹⁸ ⁵⁹⁹ ⁶⁰⁰ ⁶⁰¹ ⁶⁰² ⁶⁰³ ⁶⁰⁴ ⁶⁰⁵ ⁶⁰⁶ ⁶⁰⁷ ⁶⁰⁸ ⁶⁰⁹ ⁶¹⁰ ⁶¹¹ ⁶¹² ⁶¹³ ⁶¹⁴ ⁶¹⁵ ⁶¹⁶ ⁶¹⁷ ⁶¹⁸ ⁶¹⁹ ⁶²⁰ ⁶²¹ ⁶²² ⁶²³ ⁶²⁴ ⁶²⁵ ⁶²⁶ ⁶²⁷ ⁶²⁸ ⁶²⁹ ⁶³⁰ ⁶³¹ ⁶³² ⁶³³ ⁶³⁴ ⁶³⁵ ⁶³⁶ ⁶³⁷ ⁶³⁸ ⁶³⁹ ⁶⁴⁰ ⁶⁴¹ ⁶⁴² ⁶⁴³ ⁶⁴⁴ ⁶⁴⁵ ⁶⁴⁶ ⁶⁴⁷ ⁶⁴⁸ ⁶⁴⁹ ⁶⁵⁰ ⁶⁵¹ ⁶⁵² ⁶⁵³ ⁶⁵⁴ ⁶⁵⁵ ⁶⁵⁶ ⁶⁵⁷ ⁶⁵⁸ ⁶⁵⁹ ⁶⁶⁰ ⁶⁶¹ ⁶⁶² ⁶⁶³ ⁶⁶⁴ ⁶⁶⁵ ⁶⁶⁶ ⁶⁶⁷ ⁶⁶⁸ ⁶⁶⁹ ⁶⁷⁰ ⁶⁷¹ ⁶⁷² ⁶⁷³ ⁶⁷⁴ ⁶⁷⁵ ⁶⁷⁶ ⁶⁷⁷ ⁶⁷⁸ ⁶⁷⁹ ⁶⁸⁰ ⁶⁸¹ ⁶⁸² ⁶⁸³ ⁶⁸⁴ ⁶⁸⁵ ⁶⁸⁶ ⁶⁸⁷ ⁶⁸⁸ ⁶⁸⁹ ⁶⁹⁰ ⁶⁹¹ ⁶⁹² ⁶⁹³ ⁶⁹⁴ ⁶⁹⁵ ⁶⁹⁶ ⁶⁹⁷ ⁶⁹⁸ ⁶⁹⁹ ⁷⁰⁰ ⁷⁰¹ ⁷⁰² ⁷⁰³ ⁷⁰⁴ ⁷⁰⁵ ⁷⁰⁶ ⁷⁰⁷ ⁷⁰⁸ ⁷⁰⁹ ⁷¹⁰ ⁷¹¹ ⁷¹² ⁷¹³ ⁷¹⁴ ⁷¹⁵ ⁷¹⁶ ⁷¹⁷ ⁷¹⁸ ⁷¹⁹ ⁷²⁰ ⁷²¹ ⁷²² ⁷²³ ⁷²⁴ ⁷²⁵ ⁷²⁶ ⁷²⁷ ⁷²⁸ ⁷²⁹ ⁷³⁰ ⁷³¹ ⁷³² ⁷³³ ⁷³⁴ ⁷³⁵ ⁷³⁶ ⁷³⁷ ⁷³⁸ ⁷³⁹ ⁷⁴⁰ ⁷⁴¹ ⁷⁴² ⁷⁴³ ⁷⁴⁴ ⁷⁴⁵ ⁷⁴⁶ ⁷⁴⁷ ⁷⁴⁸ ⁷⁴⁹ ⁷⁵⁰ ⁷⁵¹ ⁷⁵² ⁷⁵³ ⁷⁵⁴ ⁷⁵⁵ ⁷⁵⁶ ⁷⁵⁷ ⁷⁵⁸ ⁷⁵⁹ ⁷⁶⁰ ⁷⁶¹ ⁷⁶² ⁷⁶³ ⁷⁶⁴ ⁷⁶⁵ ⁷⁶⁶ ⁷⁶⁷ ⁷⁶⁸ ⁷⁶⁹ ⁷⁷⁰ ⁷⁷¹ ⁷⁷² ⁷⁷³ ⁷⁷⁴ ⁷⁷⁵ ⁷⁷⁶ ⁷⁷⁷ ⁷⁷⁸ ⁷⁷⁹ ⁷⁸⁰ ⁷⁸¹ ⁷⁸² ⁷⁸³ ⁷⁸⁴ ⁷⁸⁵ ⁷⁸⁶ ⁷⁸⁷ ⁷⁸⁸ ⁷⁸⁹ ⁷⁹⁰ ⁷⁹¹ ⁷⁹² ⁷⁹³ ⁷⁹⁴ ⁷⁹⁵ ⁷⁹⁶ ⁷⁹⁷ ⁷⁹⁸ ⁷⁹⁹ ⁸⁰⁰ ⁸⁰¹ ⁸⁰² ⁸⁰³ ⁸⁰⁴ ⁸⁰⁵ ⁸⁰⁶ ⁸⁰⁷ ⁸⁰⁸ ⁸⁰⁹ ⁸¹⁰ ⁸¹¹ ⁸¹² ⁸¹³ ⁸¹⁴ ⁸¹⁵ ⁸¹⁶ ⁸¹⁷ ⁸¹⁸ ⁸¹⁹ ⁸²⁰ ⁸²¹ ⁸²² ⁸²³ ⁸²⁴ ⁸²⁵ ⁸²⁶ ⁸²⁷ ⁸²⁸ ⁸²⁹ ⁸³⁰ ⁸³¹ ⁸³² ⁸³³ ⁸³⁴ ⁸³⁵ ⁸³⁶ ⁸³⁷ ⁸³⁸ ⁸³⁹ ⁸⁴⁰ ⁸⁴¹ ⁸⁴² ⁸⁴³ ⁸⁴⁴ ⁸⁴⁵ ⁸⁴⁶ ⁸⁴⁷ ⁸⁴⁸ ⁸⁴⁹ ⁸⁵⁰ ⁸⁵¹ ⁸⁵² ⁸⁵³ ⁸⁵⁴ ⁸⁵⁵ ⁸⁵⁶ ⁸⁵⁷ ⁸⁵⁸ ⁸⁵⁹ ⁸⁶⁰ ⁸⁶¹ ⁸⁶² ⁸⁶³ ⁸⁶⁴ ⁸⁶⁵ ⁸⁶⁶ ⁸⁶⁷ ⁸⁶⁸ ⁸⁶⁹ ⁸⁷⁰ ⁸⁷¹ ⁸⁷² ⁸⁷³ ⁸⁷⁴ ⁸⁷⁵ ⁸⁷⁶ ⁸⁷⁷ ⁸⁷⁸ ⁸⁷⁹ ⁸⁸⁰ ⁸⁸¹ ⁸⁸² ⁸⁸³ ⁸⁸⁴ ⁸⁸⁵ ⁸⁸⁶ ⁸⁸⁷ ⁸⁸⁸ ⁸⁸⁹ ⁸⁹⁰ ⁸⁹¹ ⁸⁹² ⁸⁹³ ⁸⁹⁴ ⁸⁹⁵ ⁸⁹⁶ ⁸⁹⁷ ⁸⁹⁸ ⁸⁹⁹ ⁹⁰⁰ ⁹⁰¹ ⁹⁰² ⁹⁰³ ⁹⁰⁴ ⁹⁰⁵ ⁹⁰⁶ ⁹⁰⁷ ⁹⁰⁸ ⁹⁰⁹ ⁹¹⁰ ⁹¹¹ ⁹¹² ⁹¹³ ⁹¹⁴ ⁹¹⁵ ⁹¹⁶ ⁹¹⁷ ⁹¹⁸ ⁹¹⁹ ⁹²⁰ ⁹²¹ ⁹²² ⁹²³ ⁹²⁴ ⁹²⁵ ⁹²⁶ ⁹²⁷ ⁹²⁸ ⁹²⁹ ⁹³⁰ ⁹³¹ ⁹³² ⁹³³ ⁹³⁴ ⁹³⁵ ⁹³⁶ ⁹³⁷ ⁹³⁸ ⁹³⁹ ⁹⁴⁰ ⁹⁴¹ ⁹⁴² ⁹⁴³ ⁹⁴⁴ ⁹⁴⁵ ⁹⁴⁶ ⁹⁴⁷ ⁹⁴⁸ ⁹⁴⁹ ⁹⁵⁰ ⁹⁵¹ ⁹⁵² ⁹⁵³ ⁹⁵⁴ ⁹⁵⁵ ⁹⁵⁶ ⁹⁵⁷ ⁹⁵⁸ ⁹⁵⁹ ⁹⁶⁰ ⁹⁶¹ ⁹⁶² ⁹⁶³ ⁹⁶⁴ ⁹⁶⁵ ⁹⁶⁶ ⁹⁶⁷ ⁹⁶⁸ ⁹⁶⁹ ⁹⁷⁰ ⁹⁷¹ ⁹⁷² ⁹⁷³ ⁹⁷⁴ ⁹⁷⁵ ⁹⁷⁶ ⁹⁷⁷ ⁹⁷⁸ ⁹⁷⁹ ⁹⁸⁰ ⁹⁸¹ ⁹⁸² ⁹⁸³ ⁹⁸⁴ ⁹⁸⁵ ⁹⁸⁶ ⁹⁸⁷ ⁹⁸⁸ ⁹⁸⁹ ⁹⁹⁰ ⁹⁹¹ ⁹⁹² ⁹⁹³ ⁹⁹⁴ ⁹⁹⁵ ⁹⁹⁶ ⁹⁹⁷ ⁹⁹⁸ ⁹⁹⁹ ¹⁰⁰⁰

המצוה שצוה משה בתורה כו", ד.ה. אז יעדער נביא איז א המשך ⁸² פון נבואת משה בתורתו ⁸³ (נאר אין דעם גילוי הנבואה וויינען פאראן חילוקי דרגות, ווי דער רמב"ם איז מבאר ⁸⁴). ⁸⁵ ⁸⁶ ⁸⁷ ⁸⁸ ⁸⁹ ⁹⁰ ⁹¹ ⁹² ⁹³ ⁹⁴ ⁹⁵ ⁹⁶ ⁹⁷ ⁹⁸ ⁹⁹ ¹⁰⁰ ¹⁰¹ ¹⁰² ¹⁰³ ¹⁰⁴ ¹⁰⁵ ¹⁰⁶ ¹⁰⁷ ¹⁰⁸ ¹⁰⁹ ¹¹⁰ ¹¹¹ ¹¹² ¹¹³ ¹¹⁴ ¹¹⁵ ¹¹⁶ ¹¹⁷ ¹¹⁸ ¹¹⁹ ¹²⁰ ¹²¹ ¹²² ¹²³ ¹²⁴ ¹²⁵ ¹²⁶ ¹²⁷ ¹²⁸ ¹²⁹ ¹³⁰ ¹³¹ ¹³² ¹³³ ¹³⁴ ¹³⁵ ¹³⁶ ¹³⁷ ¹³⁸ ¹³⁹ ¹⁴⁰ ¹⁴¹ ¹⁴² ¹⁴³ ¹⁴⁴ ¹⁴⁵ ¹⁴⁶ ¹⁴⁷ ¹⁴⁸ ¹⁴⁹ ¹⁵⁰ ¹⁵¹ ¹⁵² ¹⁵³ ¹⁵⁴ ¹⁵⁵ ¹⁵⁶ ¹⁵⁷ ¹⁵⁸ ¹⁵⁹ ¹⁶⁰ ¹⁶¹ ¹⁶² ¹⁶³ ¹⁶⁴ ¹⁶⁵ ¹⁶⁶ ¹⁶⁷ ¹⁶⁸ ¹⁶⁹ ¹⁷⁰ ¹⁷¹ ¹⁷² ¹⁷³ ¹⁷⁴ ¹⁷⁵ ¹⁷⁶ ¹⁷⁷ ¹⁷⁸ ¹⁷⁹ ¹⁸⁰ ¹⁸¹ ¹⁸² ¹⁸³ ¹⁸⁴ ¹⁸⁵ ¹⁸⁶ ¹⁸⁷ ¹⁸⁸ ¹⁸⁹ ¹⁹⁰ ¹⁹¹ ¹⁹² ¹⁹³ ¹⁹⁴ ¹⁹⁵ ¹⁹⁶ ¹⁹⁷ ¹⁹⁸ ¹⁹⁹ ²⁰⁰ ²⁰¹ ²⁰² ²⁰³ ²⁰⁴ ²⁰⁵ ²⁰⁶ ²⁰⁷ ²⁰⁸ ²⁰⁹ ²¹⁰ ²¹¹ ²¹² ²¹³ ²¹⁴ ²¹⁵ ²¹⁶ ²¹⁷ ²¹⁸ ²¹⁹ ²²⁰ ²²¹ ²²² ²²³ ²²⁴ ²²⁵ ²²⁶ ²²⁷ ²²⁸ ²²⁹ ²³⁰ ²³¹ ²³² ²³³ ²³⁴ ²³⁵ ²³⁶ ²³⁷ ²³⁸ ²³⁹ ²⁴⁰ ²⁴¹ ²⁴² ²⁴³ ²⁴⁴ ²⁴⁵ ²⁴⁶ ²⁴⁷ ²⁴⁸ ²⁴⁹ ²⁵⁰ ²⁵¹ ²⁵² ²⁵³ ²⁵⁴ ²⁵⁵ ²⁵⁶ ²⁵⁷ ²⁵⁸ ²⁵⁹ ²⁶⁰ ²⁶¹ ²⁶² ²⁶³ ²⁶⁴ ²⁶⁵ ²⁶⁶ ²⁶⁷ ²⁶⁸ ²⁶⁹ ²⁷⁰ ²⁷¹ ²⁷² ²⁷³ ²⁷⁴ ²⁷⁵ ²⁷⁶ ²⁷⁷ ²⁷⁸ ²⁷⁹ ²⁸⁰ ²⁸¹ ²⁸² ²⁸³ ²⁸⁴ ²⁸⁵ ²⁸⁶ ²⁸⁷ ²⁸⁸ ²⁸⁹ ²⁹⁰ ²⁹¹ ²⁹² ²⁹³ ²⁹⁴ ²⁹⁵ ²⁹⁶ ²⁹⁷ ²⁹⁸ ²⁹⁹ ³⁰⁰ ³⁰¹ ³⁰² ³⁰³ ³⁰⁴ ³⁰⁵ ³⁰⁶ ³⁰⁷ ³⁰⁸ ³⁰⁹ ³¹⁰ ³¹¹ ³¹² ³¹³ ³¹⁴ ³¹⁵ ³¹⁶ ³¹⁷ ³¹⁸ ³¹⁹ ³²⁰ ³²¹ ³²² ³²³ ³²⁴ ³²⁵ ³²⁶ ³²⁷ ³²⁸ ³²⁹ ³³⁰ ³³¹ ³³² ³³³ ³³⁴ ³³⁵ ³³⁶ ³³⁷ ³³⁸ ³³⁹ ³⁴⁰ ³⁴¹ ³⁴² ³⁴³ ³⁴⁴ ³⁴⁵ ³⁴⁶ ³⁴⁷ ³⁴⁸ ³⁴⁹ ³⁵⁰ ³⁵¹ ³⁵² ³⁵³ ³⁵⁴ ³⁵⁵ ³⁵⁶ ³⁵⁷ ³⁵⁸ ³⁵⁹ ³⁶⁰ ³⁶¹ ³⁶² ³⁶³ ³⁶⁴ ³⁶⁵ ³⁶⁶ ³⁶⁷ ³⁶⁸ ³⁶⁹ ³⁷⁰ ³⁷¹ ³⁷² ³⁷³ ³⁷⁴ ³⁷⁵ ³⁷⁶ ³⁷⁷ ³⁷⁸ ³⁷⁹ ³⁸⁰ ³⁸¹ ³⁸² ³⁸³ ³⁸⁴ ³⁸⁵ ³⁸⁶ ³⁸⁷ ³⁸⁸ ³⁸⁹ ³⁹⁰ ³⁹¹ ³⁹² ³⁹³ ³⁹⁴ ³⁹⁵ ³⁹⁶ ³⁹⁷ ³⁹⁸ ³⁹⁹ ⁴⁰⁰ ⁴⁰¹ ⁴⁰² ⁴⁰³ <

.. בבחי' יועציד (דרגת ע"ד הנבואה) ..

.. "מיסודי הדת לידע שהא-ל מנבא את בני האדם" ..

.. דלכאורה : מאי דהוה הוה; - למאי נפק"מ בזה אין א ספר הלכות הלכות ..

.. און מ'דארף אויף דעם ניט זאגן א הלכה איצטער? .. [תחלה הי' כתוב "ניט איצטער
זאגן א הלכה:", ותיקן כנ"ל]

.. בכל הדורות - אויך לפני הקמת תורה"מ של משה - ..

.. ד.ה. אז יעדער נביא איז א המשך צפון נבואת משה ותורתו (נאר אין דעם גילוי
הנבואה זיינען פאראן חילוקי דרגות, ווי דער רמב"ם איז מבאר). ובדורנו נשיא דורנו
כ"ק מו"ח אדמו"ר

ס"ח

.. לויט הכרזת והודעת כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו האט מען שוין אלץ
פארענדיקט ..

8-
האגן של ענין פון

ס'איז נאך געבליבן אן ענין פון "חטאינו" (וואס "מפני חטאינו גלינו מארצנו"⁸⁶), וואס צוליב דעם העלם והסתר פון וועלט, האט מען נאך ניט געהאלטן בשלימות כא דעם מצב וזמן פון "שופטיך" (און (כפרט פון) "יועציר", און מ'האט געדארפט אנקומען צו "שופטים" (צו כופה זיין אז מ'זאל זיך פירן לויט דעם משפט השופטים). אבער לאחרי דעם ריבוי הכי מופלג פון "מעשינו ועבודתינו" כמשך כל הדורות, איז מוכן אז עס ווערט אלץ נעענטער צו דעם מצב.

ובמיוחד בדורות האחרונים, ווען ס'איז צוגעקומען דער ענין פון גילוי פנימיות התורה, אנהויבנדיק פון "מצוה לגלות זאת החכמה" בזמן האריו"ל⁸⁷, און דערנאך - "יפוצו מעינותיך חוצה"⁸⁸ דורך רבותינו נשיאינו - וואס דורך זיי "תחזור נבואה לישראל" (בלשון הרמב"ם הנ"ל)⁸⁹, "גלה סודו אל עבדיו הנביאים", זיי זיינען נביאי דורנו⁹⁰ ביז "נביא מקרבך גו' כמוני" (וויינדיק אתפשטותא דמשה שבכל דרא ודרא⁹¹), און זיינען "שופטיך" און "יועציר" פון דורנו:

סיי "שופטיך" - זיינענדיק נשיאינו, וואס א נשיא (מלשון התנשאות) איז העכער שלא בערך פון די אויף וועמען ער איז א נשיא (ע"ד מ"ש⁹² "ויגבה מכל העם משכמו ומעלה"), און אויך רבותינו וואס לערנען תורה לכל העם - ע"ד "שופטיך"; און סיי "יועציר" - וואס גיבן עצות בעניני תורה ויראת שמים⁹³, ביז אויך עצות אין ענינים גשמיים (ענין הנביאים)⁹⁴.

וכפרט דורך דעם גילוי פון תורת חסידות חב"ד, כהתלבשות אין חכמה כינה ודעת בהבנה והשגה, באופן אז דאס איז מובן אפילו בשכל פון נפש הבהמית - ^{צב"ח} "עצה טובה קמ"ל" - וואס ווערט נתקבל בשכל דוגש האדם, וואס דורך גילוי פנימיות התורה בחב"ד שבשכל ("יועציר") באופן פון "טועמי חיים זכו"⁹⁵ (וואס דורך טעימה איז מען טועם ^{צב"ח} עצם זאך) - ווערט א שער ("שעיר") והתחלה ("יועציר בביתחנה") צו גילוי פנימיות התורה לע"ל, און דורך דער טעימה והתחלה איצטער - ווערן אידן און די גאנצע וועלט א כלי פנימי צו דעם גילוי פנימיות התורה שלאחרי זה ע"י משיח צדקנו⁹⁶.

ובכל זה גופא איז צוגעקומען נאכמער בדורנו זה - ווען מ'האט די שלימות פון יפוצו מעינותיך חוצה בכל קצוי וזבל, ובאופן המוכן בשכל בני אדם, אפילו פון אזא וואס געפינט זיך אין חוצה שאין חוצה הימנו, און אויך - דער תרגום פון פנימיות התורה ותורת החסידות אין לשון עם ועם⁹⁷ "רוסיש"⁹⁸, וכיו"ב דורך כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, ובאופן ההולך ומוסיף ואור, ביז כימים האחרונים - אויך אפגעדרוקט (ספר התניא, תושב"כ פון חסידות⁹⁹) אויף "ברייל", דער כתב פאר "סגי נהור"¹⁰⁰ ר"ל (כמדובר לעיל¹⁰¹). וע"פ די הכרזה הנ"ל פון כ"ק מו"ח אדמו"ר, אז מ'האט שוין פארענדיקט אלע עניני העבודה, כולל די עבודה פון רבותינו נשיאינו אלס "שופטיך" און "יועציר". עד היום הזה - איז פארשטאנדיק, אז ס'איז שוין געקומען די צייט פון "ואשיבה שופטיך כבראשונה ויועציר ככתחלה" בתכלית השלימות (און מ'דארף ניט אנקומען צו שופרים, ווייל ס'איז שוין אלץ מבורר), לאחרי די טעימה והתחלה בזה דורך רבותינו נשיאינו.

ט. דערפון איז פארשטאנדיק דער לימוד וואס יעדערער האט שטייענדיק אין שבת פרשת שופטים בדורנו זה וכפרט בזמן האחרון, די לעצטע רגעים פון גלות - אז עס דארף זיין אן עבודה בהתאם מדה כנגד מדה צו מצב הגאולה¹⁰².

... מובן אפילו בשכל פון נפש הבהמית - עכ"פ בבחי' "עצה טובה קמ"ל" - . . .

... ס'איז נאך געבליבן אן רושם פון אן ענין פון "חטאינו" . . .

... דורך גילוי פנימיות התורה בחב"ד שבשכל ("יועציר") - ביז באופן פון "טועמי חיים זכו" . . .

... אבער לאחרי דעם ריבוי הכי מופלג . . .

- 9 -

צו מפרסם זיין בא זיך און ביי אלע צו וועמען מ'קען דערגרייכן - אז מ'דארף אויף זיך מקבל זיין און אויף זיך אננעמען (מיט נאכמער שטארקייט) די הוראות ועצות פון די "שופטיך" און "יועציך" שבדורנו - "מאן מלכי רבנן" בכלל, ובפרט נשיא דורנו - וועלכער קומט בהמשך צו רבותינו נשיאנו שלפניו - דער שופט דורנו ויועץ דורנו און נביא דורנו,

וכציווי התורה הנ"ל: "נביא אקים להם מקרב אחיהם כמוך ונתתי דברי בפיו ודיבר אליהם את כל אשר אצונו", "אליו תשמעו", וכפס"ד הרמב"ם הנ"ל, אז אויב איינער האט די מעלות ושלמויות וואס א נביא דארף האבן און באווייזט אותות ומופתים - ווי מ'האט געווען און מ'זעט בא נשיא דורנו - איז "אין אנו מאמינים בו מפני האות לכדו בו" אלא מפני המצוה שצוה משה בתורה ואמר אם נתן אות אליו תשמעו, אדער דורך דעם וואס "יאמר דברים העתידים להיות בעולם ויאמנו דבריו" (ווי מ'האט עס אויך געזען, און מ'זעט דאס אויך געזען)

און נאכמער: "נביא שהעיד לו נביא אחר שהוא נביא - ווי דאס איז בנוגע צו נשיא דורנו, און דאס ווערט נמשך כדור שלאחריו ע"י תלמידיו כו' - הרי הוא כחוקת נביא ואין זה השני צריך חקירה; נאך מ'דארף אים פאלגן גלייך תיכף ומיד נאך "קודם שיעשה אות", און "אסור לחשוב אחריו ולהרהר בנבואתו שמא אינו אמת ואסור לנסותו יותר מדי כו' שנאמר לא תנסו את ה' אלקיכם כאשר נסיתם במסה כו' אלא מאחר שנודע שזה נביא יאמינו וידעו כי ה' בקרבם ולא ירהרו ולא יחשבו אחריו כו'", ווארום מ'איז מאמין אין דברי הנביא, ניט ווייל דאס איז זייער רייד, נאר ווייל דאס איז דעם אויבערשטן רייד דורך דעם נביא:

[אפילו ניט די רייד וואס דער אויבערשטער האט געזאגט דורך א נביא שני, וואס איז אבער ניט געזאגט געווארן צו אים].

האט מען די הוראה כנ"ל, אז מ'דארף מפרסם זיין לכל אנשי הדור, אז מ'האט זוכה געווען אז דער אויבערשטער האט אויסגעקליבן און ממנה געווען א בעל-בחייה, וואס מצד עצמו איז ער שלא בערך העכער פון אנשי הדור, אז ער זאל זיין "שופטיך" און "יועציך" און דער נביא הדור, וועלכער זאל אנווייזן הוראות און געבן עצות בנוגע צו דער עבודה פון אלע אידן און אלע מעגטשן פון דעם דור, בכל עניני תורה ומצוות, און בנוגע צו דעם אלגעמיינעם טאג טעגלעכן לעבן און אויפפירונגען, אויך אין "כל דרכיך (דעהו)" און "כל מעשיך (יהיו לשם שמים)",

בזו - די נבואה העיקרית - די נבואה¹⁰² אז "לאלתר לגאולה" און תיכף ומיד ממש "הנה זה (משיח) בא".

און צוזאמען מיט דעם זכות - האט יעדערער פון אנשי דורנו די אחריות צו אננעמען אויף זיך "שופטיך" און "יועציך", און אויספאלגן זיינע הוראות ועצות טובות - ובלשון רבים ("שופטיך" און "יועציך"), א ריבוי משפטים און ריבוי עצות, נוסף אויף דעם וואס דאס קומט (און איז מיוסד אויף די הוראות ועצות) פון "שופטיך" און "יועציך", "מאן מלכי רבנן", און רבותינו נשיאנו בדרות שלפני זה - וואס דעמולט האט עס אויך דעם תוקף המובן לכל א' בבחי' עצה טובה (ניט כדור ציווי), אז אפילו אויב ער האלט פון זיך (און אפילו אויב ער האט פון וואס ער זיך האלט ער תורה), איז יחיד ורבים הלכה כרבים - כדעת ה"שופטיך" און "יועציך" רבים.

.. ס"ט
.. מאמין אין דברי הנביא, ניט ווייל דאס איז זיינע דעם נביא'ס רייד ..

.. בבחי' עצה טובה (ניט נאר בדרך ציווי) ..

.. (און אפילו אויב ער האט ע"פ תורה ושו"ע פון וואס צפון זיך האלטן ע"פ תורה) ..

.. כדעת ה"שופטיך" און "יועציך" רבים ..

.. ווי מ'האט געזען און מ'זעט בהמשך קיום ברכותיו בא נשיא דורנו ..

.. (ווי מ'האט עס אויך געזען בא כק מוח אדמו"ר) ..

.. נאך מ'דארף אים פאלגן גלייך תיכף ומיד ..

-10-

און דורך דער קבלה וקיום ההוראות פון "שופטיך" און "יועציך" שכדורנו - ווערט דורך דעם גופא דער מעין און התחלה פון קיום התפלה¹⁰ "השיכנו שופטינו כבראשונה ויועצינו כבתחלה" בגאולה האמיתית והשלמה- (כנ"ל), במכ"ש פון דעם וואס "סוף מעשה במחשבה תחלה", עאכ"כ אז דאס איז שוין אויך אראפ אין דיבור ("ניב שפתיים", ענין הנבואה), ווי ס'איז נהוג לאחרונה צו ארויסברענגען די דברים בדיבור, כולל ובמיוחד - אז אט אט קומט די גאולה.

- וואס עפ"ז האט מען אויך אן ענטפער אויף דער שאלה וואס מ'פרעגט אויף דעם וואס מ'רעדט לאחרונה אז די גאולה קומט תיכף ומיד ממש - לכאורה: ווי קען דאס אזוי גלאטיק דורכגיין און מצליח זיין; ווי וועלן די בני בית ריאצין אויף דעם, און וואס וועט די וועלט זאגן אויף דעם? איז דער ענטפער, אז אויב די עניני הגאולה וואלטן געווען א חידוש, וואלט אפשר געווען אן ארט אויף דער שאלה; וויבאלד אבער אז די גאולה איז נישט קיין חידוש דבר, נאר כל עניני הגאולה האבן זיך שוין פאר אנגעהויבן ("כבתחלה") און זיינען שוין נמשך ונתקבל געווארן אין עולם הזה הגשמי התחתון שאין תחתון למטה ממנו (בכח) "יועציך כבתחלה" - וועט נישט זיין א פלא ווען די גאולה קומט תיכף ומיד ממש!

י. ובפשטות:

שטייענדיק אין א התעוועדות פון חסידים אין די ד' אמות פון כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא - דארף יעדערער אנשים נשים וסך, לכל לראש אננעמען אויף זיך החלטות טובות צו מקיים זיין די אלע הוראות וצוות וואס ווערן גערעדט בא דער התוועדות - מיוסד אויף תורה שבכתב ותורה שבע"פ, דוברי תורה והוראות פון רבותינו נשיאינו.

עס זאל זיין "שופטים תתן לך בכל שערך", אז אלע ו' שערי האדם, זיינע ב' עינים וכו' אונזים, ב' בחירי האף און זיין פה - זאלן אנגעפירט ווערן לויט די הוראות פון תורתנו הקדושה איבערגעגעבן דורך "מאן מלאכי רבנן" ככלל, ובפרט דורך דעם "שופט" און "יועץ" הדור - נשיא דורנו, ובפרטיות יותר: כשם ווי ס'איז דא א שופט און נביא בכל דור, און דאס איז "מיסודי הדת", אז אלעמאל און אומשטעם איז דא גילוי אלקות למטה - ענ"ז איז אויך בפרטיות אין א אידן עצמו, אז עד האט א בשמה, וועלכע איז א "חלק אלוהה ממעל ממש", ממש אויך בפירושו אז דאס קיים כאופן נצחי בלי שיעור (אויך ווי זי קומט אראפ למטה אין עולם הזה הגשמי).

און די הדראה פון "שופטים גו' תתן לך בכל שערך" באשטייט אין דעם, אז די הוראות פון דעם דעם "שופט" און "יועץ" הכללי ווערט נמשך און גייט דורך דעם "שופט" און "יועץ" הפרטי אין יעדן מענטש, אז אלע זיינע "שערים" (איברים גשמיים) ווערן אנגעפירט דורך זיינע ג' מוחין ("שופטיך"), און זיינע מדות שכל ("יועציך"), שכל ומדות פון זיין נפש האלקית, וועלכער לערנט און פארשטייט די הוראות התורה, ובפרט ווי עס ווערט ערקלערט דורך דעם "שופט" הדור, און ברענגט עס אראפ אין זיינע מדות הלב, אהבה ויראה וכו'.

ד.ה. אז זיין לימוד התורה דארף זיין א לימוד שמביא לידי מעשה, וואס קומט ארויס אין זיין הנהגה בפועל - סיי אין זיין כח הראי, סיי אין זיין כח השמיעה, סיי אין זיין ריח און סיי אין זיין ריבור און טעימה (בפה).

.. דאס איז שוין אויך ארייַס אין דיבור ("ניב שפתיים", ענין הנבואה) ..
 .. ווי וועלן די בני-בית ריאגירן זיך אפרופען אויף דעם ..
 .. כל עיני הגאולה האבן זיך שוין פון פריער אנגעהויבן ..
 ס"י

.. החלטות טובות צו מקיים זיין די אלע הוראות טובות ועצות וואס ווערן גערעדט בא
 דער אַ התוועדות ..
 .. דורך "מאן מלאכי רבן" בכלל ..
 .. אלעמאל און אומעטום .. [תחלה הי' כתוב "אומטעום", ותיקן כנ"ל]
 .. עד"ז איז אויך בפרטיות אין א אידן בעצמו ..
 .. ממש אויך בפירושו אז דאס איז קיים באופן נצחי בלי שינוי ..
 .. די הוראות פון דעם דעם "שופט" און "יועץ" הכללי ווערט נמשך און גייט ..
 .. הפרטי אין יעדן פּענאַל נפש האלקית ..
 .. ווי עס ווערט ערקלערט דורך דעם "שופט" הדור, כק מו"ח אדמו"ר ..

-11-

און אין יעדערעץ פון ווי - אין ביידע כיוונים פון ימין ושמאל, עשה טוב וסור מרע, וואס כנגד זה וויינען די ב' עינים, ב' אזנים, וב' נחירי האף. און אויך דער פה - איז טועם ("חך אוכל יטעם") סיי א טעם מתוק און סיי א טעם מר¹⁰⁴. דאס הייסט, אז הוראת השופט (ובפרטיות - דער שכל פון נה"א) נעמט ארום און ווייזט אן ווי מ'דארף זיך פירן אין אלע ענינים אין לעבן - "מטעמים" לשון רבים (כמבואר בתניא¹⁰⁵), סיי די ענינים וואס וויינען "זיס" און סיי די ענינים וואס וויינען "ביטער" (מקי' להצוניות), אבער - מ'איז מגלה אין דעם (און דאס איז א חלק פון הוראת השופט), אז באמת ובפנימיות אין דער דבר מר אויך "זיס", ואדרבה - א מתיקות נעלית יותר ווי דאס וואס אין מתוק לכתחילה (ע"ד די מעלה פון חסדים הנסתרים).

אזוי - אז אלע פרטים ופרטי פרטים פון א אידן'ס לעבן ווערן דורכגענומען און אנגעפירט לויט די הוראות פון זיין "שופט" ו"יעץ" - זיין נשמה.

און אזוי אויך בכללות יותר - איז יעדער איש ואשה דער "שופט" און "יעץ" פון זייער שטוב און בני בית, דארפן זיי אנפירן מיט דער שטוב לויט די הוראות ופצות התורה.

בזו בכללות עוד יותר, כנ"ל - אז יעדער איד, אנשים נשים וטף, וויינען אויף זיך מקבל און וויינען מקיים די הוראות פון דעם שופט ו"יעץ הדור. און מ'איז אזוי משפיע אויף אשתו ובני ביתו, בזו אויף אלע די וועמען ער קען דערגרייכן.

בזו אויך בכללות העולם - אזוי אז די גאנצע וועלט, אויך דער עולם מלשון העלם והסתר, מיט אלע אירע פרטים ופרטי פרטים ווערט א רשות היחיד דורכגענומען מיט דער איין און איינציקער נקודה פון יחידו של עולם (מלשון העלם למעליותא, מכחי' "ישת חושך סתרו"), ווי ער איז זיך מגלה "בקרבת דודד" צביא אקים להם ג' כמוך", נשיא הדור וואס "הוא הכל", "צדיק יסוד עולם", ע"ד דער אבן השתי' - וואס געפינט זיך כמקום מסויים בעולם הזה הגשמי, און איז קיים תמיד בלי שינויים (אפילו גיט דער שינוי פון גניזה, ווי דער ארון שנגנו וכיו"ב), ע"ד ווי א שופט און נביא איז קיים (נצחי) בכל דור (אלס א סימן אויף גילוי אלקות בעולם כאופן תמיד) - וואס ממנו הושתת כל העולם כולו, וכו'). און די ביידע ענינים אין אבן השתי' - (א) א נקודה אחת (ב) הכוללת הכל (ממנו הושתת כל העולם) - איז מרומז אויך אין די אותיות פון "שתי"ה¹⁰⁶ (וועד"ז אין ווארט "ישת" פון "ישת חושך סתרו" בנ"ל): דער יו"ד באווייזט אויף נקודת הביטול (קבלת עול) - ע"ד דער ענין פון "שופטיך", און דער "שתה" באווייזט אויף התפשטות - כנראה בצורת האותיות ש, ת און ה - ע"ד דער ענין פון "יעציר".

וכהגשה יתירה בשנה זו - ה' תהא שנת אראנו נפלאות, וואס איז כולל אין זיך רוב האותיות פון "שתי"ה, ובמקום פון דעם יו"ד (ה"שית)¹⁰⁶ קומט צו דער נ"א; און א הכנה צו שנה הבאה - ה' תהא שנת נפלאות בינה, מיט דער מעלה פון בינה (כחי' "יעציר" בערך לנקודת החכמה), וואס שרשו איז העכער פון חכמה (ראי', אראנו).

און אין דעם יאר גופא - שטייט מען שוין בסיום השנה, אין חודש אלול - דער חודש החשבון פון שנה שעברה און חודש ההכנה פון שנה הבאה. און אין דעם חודש איז מען שוין דורך די ערשטע ו' ימים, ו' ימי ההיקף (פון יום ראשון ביז יום השבת), וועלכע וויינען כולל אלע ימי השנה (שעברה

- .. און אין יעדערעדן פון זיי . .
- .. ענינים וואס זיינען "ביטער" (בחיצוניות) . .
- .. ואדרבה - א מתיקות נעלית יותר . .
- .. ווי דאס איז לכתחילה מתוק . . [תחלה הי' כתוב "מתוק לכתחילה", ותיקן כנ"ל]
- .. לויט די הוראות צועצות התורה . .
- .. די הוראות פון דעם שופטי ויועץ הדור . .
- .. עולם מלשון העלם והסתר, מיט אלע אידע זיינע פרטים ופרטי פרטים . .
- .. א שופט און נביא איז קיים (נצחי) בכל דור . .
- .. (אלס א סימן אויף גילוי אלקות בעולם באופן תמידי - וואס ממנו הושתת כל העולם כולו, וצ"ל) . .
- .. (ב) הכוללת הכל . .
- .. ובמקום פון דעם יו"ד (ה'שי"ת) קומט צו דער נ"א . .

-12-

והבאה) - איז דאס נאכמער מתאים צו מאכן א חשבון צדק און די פאסיקע הכנות לשנה הבאה בנוגע צו דער עבודה הנ"ל פון "ואשיבה שופטך כבראשונה ויועצוך בכתחלה".

דערצו איז שוין אויך דורך דריי גאנצע וואכן (למעליותא) פון די, שבועה דנחמתא, און מ'האלט שוין בא דער הפטורה פון "אנכי אנכי הוא מנחמכם", דער ענטפער פון דעם אויבערשטן ~~א~~ דער טענה פון אידן "ותאמר ציון עזבני אד'!" שכחני, ובסגנון אחר - "עד מתי"? און דער אויבערשטער ענטפערט אז "אנכי אנכי מנחמכם", כולל - די נחמה בכפליים פון אד' גאולה האמיתית והשלימה.

י. ויהי רצון, אז דורך דער עבודה בקיום "שופטים גו' תתן לך ככל שערך", באופן פון "ואשיבה שופטך גו' ~~א~~ זאל דאס מקוים ווערן בפועל ממש, אין "שערך" בארץ ישראל, און אין "שערך" פון דעם ביהמ"ק השלישי, וואס "טבעו בארץ שררי", און אידן דורך זייער עבודה שטעלן דאס צוריק אויף, און צוזאמען דערמיט איז דער בית המקדש עצמו (וואס איז בנוי ומושכלל למעלה) יורד מלמעלה למטה, צוזאמען מיט דער קדש הקדשים און אכן השת' שבו, שממנה הושתת כל העולם כולו.

און שטייענדיק נאך חמשה עשר באב - שמולו ארץ, ר"ת (אב) אלול, ראש השנה, יוהכ"פ הושענא רבה - איז מנהג ישראל צו ווינטשן יעדער איד און אלע אידן: א כתיבה וחתומה טובה, וגמר חתימה טובה, לשנה טובה ומתוקה, בגשמיות וברוחניות וברוחניות ובגשמיות גם יחד, און דער אויבערשטער זאל ממלא זיין משאלות לבב כל ~~א~~ ישראל לטוב,

ובפרט - אין קיום בקשת ותביעת כל א' ישראל: "עד מתי"? "השיבנו שופטנו כבראשונה ויועצנו בכתחלה", בגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו, ותיכף ומיד ממש.

דער גאולה ..

ס"י

.. באופן פון "ואשיבה שופטך גו' הנ"ל ..

.. בגשמיות וברוחניות וברוחניות ובגשמיות וגם יחד ..

.. זאל ממלא זיין משאלות לבב כל ~~א~~ אחד

ואחת מישראל לטוב ..

.. דערצו איז שוין אויך דורך דריי (למעליותא) גאנצע וואכן .. [תחלה ה" כתוב "דריי גאנצע וואכן (למעליותא)", ותיקן כנ"ל]

.. דער ענטפער פון דעם אויבערשטן ~~א~~ דער טענה פון אידן "ותאמר ציון עזבני אד' וה' שכחני" ..

.. כולל - די נחמה בכפליים (אנכי אנכי) פון

1 - הלכות

- (1) בתחילתה. (2) ישעי' א, כו. (3) ברכה ה"א דתפילת העמידה.
 - (4) "קול קורא" ב"הקריאה והקדושה" (סיון - תמוז תש"א. אלול תש"ב) - נדפסו באגרות - קודש אדמו"ר מוהרי"צ ח"ה ע' שסא ואילך. שעז ואילך. תח ואילך. ח"ו ע' תל ואילך.
 - (5) ראה שיחת שמחת תרפ"ט.
 - (6) לשון כ"ק מו"ח אדמו"ר במכתבו לחגיגת י"ב תמוז הראשונה - אגרות - קודש שלו ח"ד ע' שעט. וש"נ.
 - (7) ראה "היום יום" ט"ו טבת. ובכ"מ. (8) ריש פרשתנו.
 - (9) וראה רמב"ם ריש הל' סנהדרין: שופטים - אלו הדיינים הקבועין בבית דין ובעלי דינים נאים לפניהם, שוטרים - אלו בעלי מקל ורצועה כו'. וברשי' סנהדרין טז, ב (ד"ה שוטרים): חובטין במקלות ע"פ השופטים לכל מי שאינו שומע.
 - (10) ראה סהמ"צ להרמב"ם מ"ע קעו (ועד"ז בחינוך מצוה תצא): למנות שופטים ושוטרים שיכריחו לעשות מצוות התורה ויחזירו את הנוטים מדרך האמת אלי' על כרחם כו' וימנעו מדברים המגונים ויקיימו הגדרים על העובר עד שלא יהיו מצוות התורה ומניעות' צריכות לאמונת כל איש ואיש.
 - (11) כמש"נ "ואת רוח הטומאה אעביר מן הארץ" (זכרי' יג, ב). (12) ראה סוכה נב, א.
 - (13) ראה אוה"ת פרשתנו ע' תתכא: ועפ"ז יוכן ענין ושוטרים.. והיינו להכות נה"ב שבכט ע"ד לעולם ירגיזו (ברכות ה, רע"א). (13) ראה גם לקו"ש שופטים תשמ"ח בסופו.
 - (14) ולהעיר מפ' הרד"ק עה"פ ואשיבה שופטייך כבראשונה: זה יהי' כימות המשיח שיכלו הרשעים כולם ושארית ישראל לא יעשו עולה ולא ידברו כזב (צפני' ג, יג).
 - (15) ראה רמב"ם ריש הל' ממרים: כ"ד הגדול שכירושלים והעיקר והיסוד של כל השופטים ש"בכל שעריך" הם עיקר תורה שבעל פה והם עמודי ההוראה ומהן חק ומשפט יוצא לכל ישראל. וראה לקו"ש חכ"ט ע' 97.
-
- (*) ראת פרשתנו יז, ח (ובפרשי' ד"ה דברי ריבות). ולהעיר גם מספרי ריש פרשתנו (עה"פ בכל שעריך). רמב"ם הל' סנהדרין פ"א ה"ג. ועוד.
 - (16) לשון הכתוב - תהלים פד, ח. (17) ראה תניא אגה"ק סו"ס כו (קמה, א).
 - (18) ראה תניא שעה"ה פ"א. וראה בארוכה בזה "תשובות וביאורים" (קה"ת תשל"ד) ס"א. לקו"ש ח"ו ס"ע 35 ואילך ובהערות שם. וש"נ.
-
- (*) אגרות קודש כ"ק אדמו"ר שליט"א ח"א ט"ע דפח ואילך. המו"ל.
 - (19) ראה בארוכה לקו"ש ת"ה ע' 57 ואילך. ועוד.
 - (20) תנחומא פרשתנו ב (ובתנחומא באבער ג). וראה גם ספרי ריש פרשתנו (עה"פ בכל שעריך). וראה ביאור הרי"פ פערלא לסהמ"צ לרס"ג פרשיות פרשה א' בסופה.
 - (21) ראה לקו"ש שופטים תשמ"ח ס"ו.
 - (21) אלא דיש לומר, דכיון שכל עניני התורה הם נצחיים - גם לע"ל יהיה הענין ד"שופטים ושוטרים

2 - 179.1

תתן לך ככל שעריך, אלא שאז יהיו שוטרים אך ורק למעלותא - להכריז ולהודיע ע"ד מציאותו של השופט. או בכדי לסייע לנב"י בקיום עניני ב"ד [לדוגמא: ליישר הדרך עבור עדי ראייה בקידוש הלבנה בכדי שיוכלו להגיע לב"ד בנקל ובקוריות (ע"ד תוספתא שקלים פ"א). ראה גם סה"ש תשמ"ט ח"ב ע' 663].

אמנם, מכיון שפשוטות ועיקר הפירוש ד"ש שוטרים" הוא "בעלי מקל ורצועה כו", לא נזכר זה/בביעוד הגאולה. (22) ראה פירוש המלבי"ם עה"פ שיע"פ (ויעצ"ך) הוא עצה טובה דוקא. (23) עירובין לט, א. וש"נ. (24) ראה בארוכה שיחת ש"פ עקב שנה זו ס"ב.

(25) להעיר מהמבואר (לקו"ת שה"ש כג, ד. ובכ"מ) ע"ד החילוק בין אתעדל"ע הבאה ע"י אתעדל"ת (שהיא מבחי' פנימיות האור) לאתעדל"ע הבאה מצד עצמה (שנמשכת מבחי' נעלית יותר, מבחי' כוז שאין אתעדל"ת מגעת שם). - אלא דשם קאי דווקא באתעדל"ע הבאה ע"י ולאחרי עבודת האדם בבחי' אתעדל"ת.

(25) סד"ה שופרים העת"ר (המשך תער"ב ח"ב ע' א'קיד). (26) להעיר מפירוש המלבי"ם עה"פ, ~~שם~~ באו"א.

(26) פסחים ה, א. וראה גם פרש"י בא יב, סו (ד"ה אך).

(27) וגם לפי הפירוש הפשוט ב"ראשון", שהוא הראשון של הבא לאחר זה (ויש שני לו), הרי הוא מובדל ומרומם מהם. משא"כ "תחלה" - התחלת הענין - מורה על קירוב להבא לאחר זה. ע"ד המבואר בהחילוק בין הלשון "ראש השנה" לתחלת השנה, שהראש הוא למעלה ומרומם (ולכן) כולל כל אברי הגוף, משא"כ תחלה ~~הוא~~ ^{הוא} תחלת הענין.

(27) יל"ש עה"פ ישעי' שם (רמז שצא): ואשיבה שופטין זה משה ואהרן ויועצין זה דוד ושלמה. ~~עבדיאור הגר"א עה"פ במדרש יעצין אל משה ואהרן ושופטין אל דוד ושלמה.~~

(28) ולכן נאמר "שופטים ושוטרים" כלשון נפתח.

(29) ש"ך עה"ת ריש פרשתנו. וראה בארוכה אה"ת פרשתנו ע' תתכב. ועוד.

(30) ראה בארוכה תניא פ"ב.

(31) ראה ב"ב נג, א. סה, א. עא, סע"א. רמב"ם הל' מכירה פכ"ה ה"ד. הל' זכיה ומתנה פ"א הכ"ב. (32) והטעם שלא נאמר "יועצין" בפרשתנו - כי כלשון התורה נאמר הכל בכללות, ובכללות הציווי הוא "שופטים גו' תתן לך ככל שעריך" (וזה כולל כרמו גם הפרס ד"יועצין", שהעבודה צ"ל בפנימיות), ובהיותו ציווי לדורות ה"ז כולל כל המצבים, גם כשזקוקים לשוטרים (כנ"ל ס"ג); משא"כ ביעוד הגאולה, עיקר החידוש ד'ואשיבה שופטין גו' נעשה ע"י "שופטין" ו"יועצין", כדלקמן בפנים.

(33) ע"ד הידוע (ראה תניא פל"ז - מו, א) שלע"ל תתמלא שלימות הכוונה ד'דירה לו יתברך בתחתונים" (ראה תנחומא נשא סז. שם בחוקותי ג. במדבר פ"ג, ו) - ששני ענינים כזה: השלימות בגילוי אלקות, 'דירה לו יתברך', 'לו' לעצמותו (המשך תרס"ו ס"ג ע. ובכ"מ - נסמנו כסה"מ מלוקט ח"ב ע' רמא הערה 32); וגם, שהדירה לו ית' תהי' "בתחתונים", כגדרי התחתונים.

(34) תניא רפ"ז. ובפ"ט (נג, א): משכרה נדע מהותה.

(35) ראה סוטה ת, ב. ט, ב. וש"נ. תוספתא סוטה רפ"ד. מדרש לקח טוב שמות ג, ו. ועוד.

(21) .. לא נזכר זה בדיבור בביעוד הגאולה.

(22) ראה פירוש המלבי"ם עה"פ ישעי' שם דפשוט שההבטחה בהגאולה הוא, שיועץ ("יועצין") הוא עצה טובה דוקא.

(26) להעיר מהפירושים המלבי"ם עה"פ, ועוד - באו"א.

(27) .. הראשון של הבא לאחר זה (ויש שני לו) ..

.. משא"כ תחלה הוא אפשר להיות רק התחלת הענין.

(27*) יל"ש עה"פ ישעי' שם (רמז שצא): ואשיבה שופטין זה משה ואהרן ויועצין זה דוד ושלמה. (הועתק גבביאור הגר"א עה"פ) - במדרש יעצין אל משה ואהרן ושופטין אל דוד ושלמה.

המשך בעמוד הבא

3 - 41 -

- (36) ראה בארוכה טה"מ מלוקט ח"ג ע' מו"ח. וש"נ.
 (37) רמב"ם הל' סנהדרין פ"א ה"א, ע"פ סנהדרין נו, ב. מכות ז, א. וראה אנציקלופדי' תלמודית
 ערך בית דין בתחלתו ע' קנ. וש"נ.
 (38) ראה חינוך מצוה תצא: המצוה הזאת עמוד חזק בקיום הדת.
 (39) גיטין פח, ב ובתורה במילתא. ב"ק פד, ב. טור חו"מ סימן א. וראה רמב"ם הל' סנהדרין פ"ה
 ה"ח (בנוגע לחוץ לארץ). וראה אנציקלופדי' תלמודית שם ע' קנא. ע' קסא ואילך. וש"נ. (40) יו,
 ט"י.
 (41) "אין לך אלא שופט שבימך" - פרש"י עה"פ, מ"ה כה, רע"ב. וראה גם ספרי עה"פ.
 (42) ר"ה שם. פרש"י פרשתנו יט, יז (ד"ה אשר). טור חו"מ סכ"ה (ושם הובא רק שיפתח בדורו
 כשמואל בדורו). וראה ש"ה פרשתנו.
 ואיתא בראשונים (רא"ש סנהדרין ספ"ג. ב"ק קיב, ב. מרדכי שם סש"ט. ועוד. וראה אנציקלופדי'
 תלמודית ערך ב"ד הגדול ע' קפ. וש"נ) - שבזמן הזה שאין לנו ב"ד הגדול, כל ב"ד חשוב שבדור
 נקרא ב"ד הגדול. וברמב"ם ריש הל' ממרים (בנוגע לב"ד הגדול): כל מי שמאמין במשה רבינו
 ובתורתו חייב לסמוך מעשה הדת עליהם ולהשען עליהם.
 (43) אבות פ"ו מ"א (הפרק דשבת זה). (44) שם פ"א מ"ו. שם מט"ו.
 (45) יו, ח ואילך. יח, יד ואילך.
 (46) כהנא להלן, ראה בארוכה לקו"ש ח"ט ע' 142 ואילך. ספר השיחות תשמ"ח ח"א ע' 211 ואילך.
 (47) ראה שבת פח, ב. פסחים נד, א (וש"נ). מדרש תהלים צ, ד. ב"ר פ"י, ב. תנחומא וישב ד. וש"נ.
 זח"ב מט, א. וראה סה"מ תש"ח ס"ע 272. (48) תניא פ"ד.
 (49) תקו"ו בהקדמה (יו, א). (50) ראה קידושין לב, רע"ב (ובפרש"י). ע"ו יט, א.
 (51) שמואל"ב כג, ב. (52) ראה שער רוע"ק ושער הייחודים (להארי"ל) בתחלתם.
 (53) רמב"ם הל' יסודי התורה רפ"ו. (54) ראה בארוכה לקו"ש חכ"ג ע' 86 ואילך.
 (55) שעהי"ה"א ספ"ב. ולהעיר מתו"ח בא קמ, ב ואילך. (56) ישע"י נו, יט.
 (57) פרש"י וארא ז, א. (58) רמב"ם שם פ"ה ה"ג.
 (59) כולל גם "לצוות על דברי התורה ולהזהיר העם שלא יעברו עלי" (שם פ"ט ה"ב), ואפילו בנוגע
 לנביא עצמו, "להרחיב לבו ולהוסיף דעתו כו" (שם ספ"ו) - תכלית ומטרה השייכת להעולם ודהאדם
 כו'.
 (60) ראה אוה"ת נ"ד ע' שטח, מוח"ג קצג, ב.
 (61) שער הנבואה להארי"ל, הובא בשעהי"ה פ"ה (פ, א). (62) ברכות סא, סע"א. וש"נ.
 (63) ראה ספר הליקוטים דא"ח - צ"צ ערך עצה ע' שנה. וש"נ.
 (64) ראה הקדמת הרמב"ם לפירוש המשניות ד"ה והחלק השני בסופו. (65) רמב"ם שם פ"ט ה"ב. (66)
 יח, טו. (67) פרק ז"י. (68) הקדמת הרמב"ם לספר היד.
 (69) יומא ט, ב. סוטה מח, ב. תוספתא שם פ"ג, ד. סנהדרין יא, א.
 (70) לקי"ש חיד"ע ע' 72 ואילך. (71) כהלשון בגמ' סוטה שם בנוגע לכמה דברים שבטלו.

~ 74 - 7

- (72) וראה פרקי גילויים להר"ר מרגלית בפתיחתו לשו"ת מן השמים. ~~ש"פ ש"פ~~ וראה גם לקו"ש שם ע' 73. 73) ראה לקו"ש שם ובהערה 25. 74) פרק ג. 75) יואל ג, א. 75) פרשתנו יח, יח.
- (76) דאף שנאמר "ולא קם נביא עוד בישראל כמשה" (ברכה לד, י. וראה רמב"ם שם פ"ז ה"ו), הרי מפרש תומ"י שזהו בענין "אשר ידעו ה' פנים אל פנים". וכמוכח מההבטחה בפרשתנו "נביא מקרבך מאחריך כמוני גו'", "נביא אקים להם מקרב אחיהם כמוך" (ככפנים), ראה גם לקו"ש ח"א ע' 59. 77) שם.
- (78) ע"ד יומא ה, ב. ועוד. 79) יומא שם. וראה תוד"ה אחד - פסחים קיד, ב. 80) לקו"ש חכ"ג ע' 71. ע"ש. 81) שם פ"ח ה"ב.
- (82) שנבואת משה (שליומות הנבואה) מאמתת אמיתית התורה (ראה לקו"ש ח"ט ע' 185). 83) רמב"ם הל' תשובה פ"ט ה"ב.
- (84) ובתנחומא (ס"פ תולדות) משמע שהוא נביא גדול ממה - ראה לקו"ש ח"ו ע' 254. ~~ו~~
- (85) ראה שמר"פ פ"ב, ד. וח"א רנג, א. שער הפסוקים פ' ויחי. תר"א ר"פ משפטים. ועוד.
- (86) נוסח תפלת מוסף דיו"ט. 87) אגה"ק סכ"ו (קמב, ב). 88) ראה אגה"ק דהבעש"ט - נדפס בכתר שם טוב בתחלתו. ובכ"מ.
- (89) ראה לקו"ש ח"ב ע' 589.
- (90) "הבעש"ט ז"ל אשר כמוהו לא הי' מימות הראשונים פלאי פלאות נסים היוצאים מהטבע אשר היו נראים על ידו כאשר שמעתי מאזמור"ד ג"ע שהוא ותלמידו הה"מ ג"ע היו רואים מסוף העולם ועד סופו ממש בעין ראי' והיו אומרים מה שהיו דואים כאשר הי' נראה בעליל לתלמידיהם, והיינו ע"י שהי' גלוי לפניהם אור שנברא ביום ראשון שהשי"ת גנוז בתורה, הנה כל אלה המופתים האמיתיים מגלים גילוי א"ס כ"ה הבעש"ט. גם מזקני ג"ע שמענו עתידות קולע אל השערה" (ספר החקירה להצ"צ מצות עדות ספ"ח נ, סע"א)).
- (91) וח"ג רעג, א. תקו"ז תס"ט (קיב, רע"א. קיד, רע"א). ובכ"ד פנ"ו, ז: "אין דור שאין בו כמשה". וראה תניא פמ"ד (סג, א). אגה"ק ביאור לסי' ו"ד בסופו (קמו, ב).
- (92) שמואל"א י, כג. 93) ראה אגה"ק סכ"ב (קלד, א).
- (94) אגה"ק שם. - ואף שכתב אדה"ז שם "וכרו ימות עולם כו' ואי' איפוא מצאתם מנהג זה כו' להיות מנהג ותיקון לשאול בעצה גשמיות כדת מה לעשות בעניני העולם הגשמי כו' כ"א לנביאים ממש אשר היו לפנים מישראל כו'" - מ"מ, ידוע שלאחרי זה נתקבל אצל אדה"ז - ורבותינו נשיאינו ממלאי מקומו - שאלות חסידים בענינים גשמיים (ראה אגה"ק שלו הידועה ד"ה נפש השפלה - אגרות קודש אדה"ז סס"ה ע' קנא ואילך)), וענה עליהן (ראה ס' שעורים בספר התניא לאגה"ק שם ע' 1585)).
- (95) שער הכוונות ענין טבילת ערב שבת. פע"ח שער יח רפ"ג. ועוד. וראה בכ"ז לקו"ש חט"ו ע' 282 ואילך. ח"כ ע' 173. וש"נ.
- (96) ראה לקו"ש צו יו, א"ב. שער האמונה פנ"ו ואילך. סהמ"צ להצ"צ מצות מינוי מלך פ"ג.

(84) .. ראה לקו"ש ח"ו ע' 254. - ועצע.

(94) .. שאלות חסידים בענינים גשמיים ..

וענה עליהן

(76) .. "נביא מקרבך מאחריך כמוני גו" ..
[סימן בעיגול תיבת "כמוני", וכתב:] ?

5 - 1245

- (97) ראה לקו"ש ח"ג ע' 862 ואילך. חכ"ד ע' 10. חכ"ו ע' 299 ואילך. שם ע' 315. סה"ש תשמ"ח ח"ב ע' 629. לקו"ש ר"ח שבט תשנ"ז. וראה לקו"ש ח"ג ע' 180.
- (98) וראה סה"ש שם הערה 54. וראה לקו"ש ח"ג שם.
- (99) מכתב כ"ק מו"ח אדמו"ר - נדפס בקיצורים והערות לתניא ע' קיח ואילך. אגרות קודש שלו ח"ד ע' רכא ואילך. וראה שם ח"ה ע' 3.
- (100) שזהו מפני שהוא "סגי נהור" כפשוטו - מפני ריבוי אור שנכנס בעין, וחסר בהכיוונו כו' (ראה אוה"ת בראשית תתל"ח, כ. סה"מ תרס"ח ע' לב. המשך תער"כ ח"א ע' ערה. ח"ב ס"ע א'כד ואילך). ועוד יש לומר, שע"י הירידה דהעדר הראי' (לפי שעה), נעשה אח"כ גילוי אור וראי' ביתר שאת וביתר עוז, כיתרון האור מן החושך (קהלת כ, יג).
- (101) שיחת ש"פ עקב שנה זו סט"ו ואילך.
- (102) לא רק בתור חכם ושופט אלא בתור נביא, שזהו כוונתו - ראה מאמרי אדה"ו קצרים ע' שנג"ד.
- (103) ולהעיר שזהו ברכה הי"א בתפלת שמונה עשרה, אשר ענין אחד עשר הוא כח' כתר, שלמעלה מהשתלשלות דע"ס (ע"ד כח' שופט שהוא שלא בערך להנשפטים), הכולל ונמשך גם בע"ס (ע"ד כח' יועץ).
- (104) ראה רמב"ם הל' דיעות פ"ד. (105) פכ"ז.
- (106) ולהעיר שבשנת ה'ש"ת (שנת התשל"א) ב"ק מו"ח אדמו"ר התחילה ותקופה חדשה בפעולתו ועבודתו כו'. ובפרט לאחר ששבדו יומם מארבעים שנה מאז, כאשר ניתן לבניי "לב לדעת" עינים לראות ואזנים לשמוע" (תכוא בט, ג).

ספרי' — אוצר החסידים — ליובאוויטש

משיחות

כבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל שליט"א

שניאורסאהן

מליובאוויטש

ש"פ שופטים, ז' אלול ה'תנש"א

יוצא לאור על ידי מערכת

„אוצר החסידים“

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות חמשים ואחת לבריאה
הי' תהא שנת אראנו נפלאות
שנת הצדיק לכ"ק אדמו"ר שליט"א

בס"ד.

פתח דבר

בזה הננו מוציאים לאור קונטרס משיחות שי"פ שופטים, ז' אלול שנה זו.

מערכת „אוצר החסידים"

י"א אלול, ה'תשנ"א (ז"י תהא שנה אראנו בפלאות)
שנת הצדיק לכ"ק אדמו"ר שליט"א
ברוקלין, נ"י.

בס"ד. משיחות שופטים, ז' אלול ה'תשנ"א

ב. וועט מען עס פארשטיין בהקדים כמה דיוקים אין דעם לשון היעוד:

(א) אין דעם ציווי בפרשתנו שטייט „שופטים ושוטרים תתן לך“, משא"כ אין דעם לשון היעוד שטייט גאר „ואשיבה שופטין“, און עס ווערט ניט דערמאנט שוטרים. ולאידך: קומט צו דער לשון ועניו „ויעציד“.

(ב) וואָס זיינען די צוויי ענינים פון „שופטין“ און „ויעציד“?

(ג) פאַרוואָס שטייט בא „שופטין“ דער ווארט „כבראשונה“, און בא „ויעציד“ – „בבתחלה“?

(ד) דער דיוק „שופטין“ און „ויעציד“ בלשון נוכח (ניט ווי בפרשתנו – „שופטים ושוטרים“ סתם (אע"פ וואָס דערנאָך שטייט „תתן לך“).

ג. ויש לומר דער ביאור בזה:

דער אונטערשייד צווישן שופטים און שוטרים איז – בלשון רש"י: „שופטים – דיינין הפוסקים את הדין, ושוטרים – ה' רודין את העם אחר מצותן שמכין וכופתין במקל וברצועה עד שיקבל עליו את דין השופט“¹. דאָס הייסט, אַז די שוטרים איז ענינם צו כופה און מכריח זיין די אנשי

א. בשייכות מיט דעם ציווי אין היינטיקער פרשה, „שופטים ושוטרים תתן לך בכל שעריך“, איז דאָ דער יעוד פון דעם נביא הגאולה: „ואשיבה שופטין כבראשונה ויעציד בבתחלה“, און ווי מ'זאָגט עס אויך אין דער תפלה בכל יום (מימי החול): „השיבה שופטינו כבראשונה ויעצינו בבתחלה“.

וע"פ המדובר כמה פעמים ובפרט ל' אחרונה – וועגן דער הכרזה והודעה פון כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנא: „לאלתר לתשובה (ובמילא איז) לאלתר לגאולה“, אַז מ'האָט שוין אלץ פאַרענדיקט, אויך דער „צופצון די קנעפּס“, און עס דאַרף גאָר זיין „עמדוי הכן כולכם“ – און דאָס האָט מען שוין אויך פאַרענדיקט – אויף צו מקבל זיין פני משיח צדקנו תיכף ומיד ממש – איז פאַרשטאַנדיק, אַז מ'האַלט שוין איצטער באַ דעם זמן פון קיום היעוד „ואשיבה שופטין גו' ויעציד“, און נאָכ מער: בבתחילה: מ'האָט שוין די התחלה דערפון, כדלקמן.

(1) בתחילתה.

(2) ישע' א, כו.

(3) ברכה היא ותפלת העמידה.

(4) קול קורא ב"הסריאה והקדושה" (סיווי

חמוז תש"א. אלול תש"ב) – נדפסו באגרות קודש

אדמו"ר מהר"י צ"ח ע' שסא ואילך. שני ואילך.

תח ואילך. חו' ע' תל ואילך.

(5) ראה שיחת שמחת תרפ"ט.

(6) אגרות קודש שלו חיד ע' רעט. וש"נ.

(7) ראה „היום יום" ע"י טבה. ובכ"מ.

(8) ראה פיה"מ להרמב"ם סנהדרין פ"א מ"ג.

דמשמע „ואשיבה שופטין גו' הי' עיד" לפני בוא

המשיח" וכה"ס בכתוב זה „אחרי כן יקרא לך עיר

הצדק גו'“.

(9) ריש פרשתנו.

(10) וראה רמב"ם ריש הל' סנהדרין: שופטים –

אלו הדינים הקבועין בבית דין ובעלי דינים באים

לפניהם, שוטרים – אלו בעלי מקל ורצועה כו'.

וברש"י סנהדרין טז, ב (ד"ה שוטרים): הובטח כי

מקלות ע"פ השופטים לכל מי שאינו שומע.

(11) ראה סה"פ להרמב"ם מ"ט קעו (ועד"ז כי

הינדק מצוה הצא): למנות שופטים ושוטרים שיכריחו

לעשות מצוות התורה ויחזירו את הנזקים מדרך

ד. ויש לומר אז דאס איז מרומז אויך אין שם הפרשה „שופטים“ (אז דעם וואָרט „שופטים“) כידוע¹⁹ אז דער שם פון אַ זאָך גיט אַרױס דער תוכן פון דער גאַנצער זאָך, ועד²⁰ בנוגע צו די שמות פרשיות התורה ווי זיי ווערן אָנגערופן ע"פ מנהג ישראל, און זיינען בתכלית הדין²¹ –

ולכאורה: ווי שטימט דער שם הפרשה („שופטים“) מיט דער מצוה וואָס תוכנה איז לכאורה „שופטים ושוטרים תתן לך בכל שעריך“, ביז אַז עס שטייט אין מדרש²² „אם אין שוטר אין שופט, כיצד, כיון שנתחייב אדם בב"ד לחבירו אם אין שוטר שיוציא ממנו כיון שפורש מן הדין אין ספק ביד הדיין לעשות לו כלום אא"כ מוסר ביד השוטר“?

איז דער ביאור אין דעם²³: דער ענין פון שופטים איז נאָר אַ סייע צו די שופטים, אַז אויב דער שופט קען נישט דורכפירן זיין משפט בפועל, דאַרף מען אָנקומען צו שוטרים, „בעלי מקל ורצו עה“פי, וועלכע וועלן מכריח זיין דעם בעל דין „שיקבל עליו את דין השופט“. און דעריבער ווערט די פרשה אָנגערופן נאָר בשם „שופטים“, און דער מיני השוטרים ווערט נישט גערעכנט אַלס אַ מצוה

העם אַז זיי זאָלן מקבל זיין דעם דין ומשפט.

עפ"י איז פאַרשטאַנדיק פאַרוואָס אין דעם יעוד התאורכה שטייט נאָר „ראשיבה שופטין“ און נישט „שוטרים“ – ווייל לעתיד לבוא ווערען נתבטל מציאות הרע²⁴ און דער יצר הרע²⁵, וועט מען נישט דאַרפן אָנקומען צו שוטרים²⁶ וואָס זאָלן מכריח זיין די אנשי העם צו פאָלגן די הוראות השופטים, וואָרום אַלע מענטשן וועלן פון זיך אַליין מקיים זיין די הוראות²⁷. מ'וועט דאַרפן נאָר האָבן „שופטים“, וועלכע זאָלן פסקנען דינים און לערנען תורה און אָנווייזן די הוראות התורה והמצוות צו אידן²⁸ („לכו מחיל אל חיל“²⁹ אין קדושה גופא³⁰).

האמת אלי' על כרחם כו' וימנעו מדברים המגזיזים ויקיימו הגדרים על העובר עד שלא יהיו מצוות התורה ומצוות צריכות לאמנות כל איש ואיש.

(12) כמש"ל. ואת רוח הטומאה אעביר מן הארץ (זכרי' יג, ב).

(13) ראה סיכה נב, א.

(14) ראה אזהרת פרשתנו ע' תתכח: ועפ"י יובן ענין ושוטרים... והיינו להכות נה"ב בשבט ע"ד לעולם ויגזי (ברכות ה, רע"א).

(15) ולהעיר מפי' הרד"ק עה"פ ואשיבה שופטין כבראשונה: זה יהי' בימות המשיח שיכלו הרשעים כולם ושארית ישראל לא יעשו עילה ולא ידברו כזב (צפני' ג, יג).

(16) ראה רמב"ם ריש הל' ממרים ב"ד הגדול שבירושלים [העיקר והיסוד של כל השופטים ש"בכל שעריך"] הם עיקר תורה שבעל פה והם עמודי ההוראה ומהן חק ומשפט יוצא לכל ישראל. וראה לקו"ש חכ"ס ע' 97.

(17) לשון הכותב – תהלים פד, ח.

(18) ראה תניא אגדה"ק טו"ס כו (קמ"ה, א).

(19) ראה תניא שעהיו"א פ"א. וראה בארוכה תשובות וביאורים (קה"ת תשל"ד) ס"א. לקו"ש ח"ו ס"ע 35 ואילך ובהערות שם. וש"נ.

(20) ראה בארוכה לקו"ש ח"ה ע' 57 ואילך. ועוד.

(21) נתחומא פרשתנו ב (ובתנחומא באבער ג). וראה גם ספרי ריש פרשתנו (עה"פ בכל שעריך). וראה ביאור הר"פ פערלא לטהמ"צ לר"ס פרשיות פרשה א' בסופה.

(22) ראה לקו"ש שופטים תשמ"ז ס"ו.

(*) אגרות קודש כ"ק אדמו"ר שליט"א זצ"ל ס"ע רפח ואילך. המו"ל.

(*) ראה פרשתנו י"ח (ובפרש"י ד"ה דברי ריבון). ולהעיר גם מספרי ריש פרשתנו (עה"פ בכל שעריך). רמב"ם הל' סנהדרין פ"א הל' ג' ועוד.

אנקומען צו שוטרים — איז דערפון וואָס דעמולט וועט זיין „שופטיר“ איז אויך „יועציר“:

דער חילוק בפשטות צווישן אַ שופט און אַ יועץ איז: אַ שופט איז נישט בערך צו דעם נשפט, ער שטייט אָן אַן ערך העכער פאַר אים — הן מצד זיין ידיעה והבנה אין די דינים ומשפטים, און הן מצד דעם ביטול וואָס דער נשפט דאַרף האָבן צום שופט בכדי צו מקבל זיין את הדין (אפילו אריב ס'איז נישט כרצונו של הנשפט); דער שופט פסק'נט דעם דין ומשפט בדרך ציווי וגזירה (— מלמעלה למטה), און דער נשפט מוז עס מקבל זיין בקבלת עיל (צי ער פארשטייט עס יא אדער נישט).

משא"כ אַ יועץ איז כשמו — ער גיט אַן עצה טובה, בלשון חז"ל: — „עצה טובה קמ"ל“. וואָס דאָס באַווייזט אַז דער יועץ (אַלס יועץ) שטייט בערך צו דעם שומע ומקבל העצה, און דעריבער רעדט דער יועץ צו אים (נישט מלמעלה למטה בדרך ציווי וגזירה, נאָר זיי אַ גוטער פריינט וואָס רעדט מיט אים שוה בשוה אין גיט אים אַן עצה טובה ווי ער זאָל זיך אויפֿ-פירן, אַן עצה וואָס ער (דער שומע) פאַר-שטייט און עס לייגט זיך ביי אים אָפֿ און ער פילט אַז דאָס איז פאַר אים (דעם שומע) אַ גוטע זאַך, אריב נישט — איז דאָס נישט קיין עצה טובה, נאָר אַ חוקה וגזירה.

עד"ז איז אויך פאַרשטאַנדיק דער אונטערשייד צווישן „שופטיר“ און „יועציר“ אין דעם לשון היעוד בקשר מיט אַ משפט ועצה אין עניני תורה ומצוות.

ויש בזה מה שאין בזה: די מעלה פון אַ יועץ איז, אַז דאָס דערנעמט מערער דעם

בפ"ע (אין מנין המצוות), נאָר ער איז נכלל אין מצות מינוי השופטים — ווייל שוטרים איז אַ פרט אין דעם ענין פון „שופטים“ (בכדי דורכצופירען דעם קיום המשפט (בפועל) שע"י השופטים), אָבער דאָס איז נישט קיין ענין הכרחי צום ענין המשפט, וועלכער קען דורכגעפירט ווערן בפועל אויך אַן שוטרים, ווען דער מצב וומן איז כתיקונו, אַז מ'דאַרף דערצו נישט אַנקומען (ווי דאָס וועט זיין לע"ל), כנ"ל.

און דאָס וואָס דער ציווי בתורה איז כולל אויך „שוטרים“, איז דאָס ווייל ס'איז אַ ציווי לדורות וואָס רעדט וועגן כל הזמנים וכל המצבים, במילא דאַרף מען האָבן אַ ציווי אויף שוטרים, אין אַ מצב וואָס פאָדערט אַז מ'זאָל מקבל זיין דעם דין בדרך כפ"י [און דערפאַר שטייט אויך אין מדרש „אם איז שוטר אין שופט“, נישט לדינא, בלויז לתועלת קיום הדבר, ווען ס'קען זיין אַז אַן שוטרים וועט דער משפט נישט אריסגעפירט ווערן].

ה. עפ"ז וועט מען פאַרשטיין דעם טעם פאַרוואָס אין דעם יעוד קומט צו „יועציר“ (נוסף צו „שופטיר“), וואָרעם די שלימות הכח אויף דעם אַז אין דער גאולה זאָלן אידן זיין בשלימות און מקיים זיין די הוראות השופטים נישט דאַרפנדיק

23) אלא דיש לומר, דכיון שכל עניני התורה הם נצחיים — גם לעיל יהי הענין דשופטים ושופטים תתן לך בכל שעריר, אלא שאז יהיו שוטרים אך ורק למעלותא — להכריז ולהדיע ע"ד מציאותו של השופט. אי בכדי לטייע לבניי בקיום עניני ביד (לדוגמא: ליישר הדרך עבור עדי ראה כקידוש הלבנה בכדי שיוכלו להגיע לביד בנקל ובזריזות (ע"ד תוספתא שקלים פ"א), ראה גם סה"ש תשמ"ט ח"ב ע' 663).

אמנם, מכיון שפשטות וטיקא הירוש דשופט רי"ט הוא „בעלי מקל ורצועה כו", לא נזכר זה בדבור ביעוד הגאולה.

(24) דפשיט שההבטחה בהגאולה הוא, שיועץ „יועציר“ עצה טובה דוקא.
(25) עירובין לט, א. וישני.

השם) – גיבן אַ סיוע מלמעלה²⁸ שלא בערך האדם, און „יועציר“ – זיינען אים מסייע באופן של התלבשות פנימית, באופן אַז ער פילט אַז דאָס איז זיינע אַ טובה.

ו. עפ"י וועט מען פאַרשטיין דעם חילוק וואָס באַ „שופטיך“ שטייט „כברא-שונה“ און באַ „יועציר“ – „כבתחלה“²⁹:

דער אונטערשייד צווישן „ראשונה“ און „תחלה“ איז: „ראשון דמעיכרא משמע“³⁰, ד.ה. אַז דאָס איז (אָדער קען זיין) קודם התחלת הענין³¹. משא"כ „תחלה“ באַווייזט אויף התחלת הענין בפועל.

ויש לומר אַז דאָס איז דער חילוק צווישן „שופטיך כבראשונה“ און „יועציר כבתחלה“ (אז אויך ווי די שופטים ויועצים זיינען געווען אַמאָליג, איז דאָ חילוק עיקרי ביניהם המודגש אין דעם שינוי הלשון „כבראשונה“ און „כבתחלה“): ווי-באַלד אַז אין דער פעולה פון אַ שופט איז בהדגשה (בעיקר) מציאות השופט, און דאָס קומט בדרך ציווי מלמעלה, ניט

שומע העצה, דאָס נעמט אים דורך ב' פנימיות מציאותו, וואָרום עס לייגט זיך ביי אים אַפּ אַז דאָס איז אַן עצה טובה פאַר אים: די מעלה אין אַ שופט איז, אַז קומענדיק אַלס אַ הוראה וציווי פון אַ שופט וואָס איז שלא בערך העכער פאַר דעם נשפט, גיט עס דעם שופט, וואָס האָט דעם כח התורה צו פסקנען דינים, שלא בערך אַ גרעסערען נתינת כח (לגבי אַ יועץ שבערכו), און אויך – אַז דאָס קומט בדרך ציווי מלמעלה, וואָס איז מכריח דעם אדם ער זאָל מקיים זיין די הוראה (משא"כ אַן עצה האָט ער די ברירה מקיים זיין אָדער ניט).

ובסגנון אחר: ביי אַ שופט איז בהד-גשה (בעיקר) מציאות השופט, און ביי אַ יועץ איז בהדגשה (בעיקר) די מציאות פון דעם מקבל העצה.

ועד ווי די צוויי ענינים וואָס דאַרפן זיין בכללות עבודת האדם³²: די עבודה פון דעם אדם בכח עצמו – אתערותא דלתתא, און דער סיוע מלמעלה – אתערותא דלעילא. ועד³³ בפרטיות יותר זיינען דאָ ביידע ענינים אין דעם סיוע מלמעלה עצמו³⁴: אַ סיוע ונתינת כח וואָס איז בערך צו דעם אדם ומתלבש בו באופן פנימי: און אַ סיוע ונתינת כח וואָס קומט פון אַ דרגא שלא בערך אליו. ועד³⁵ י"ל זיינען דאָ ביידע ענינים אין דעם סיוע לעבודה וואָס קומט פון אידן עצמם: „שופטיך“ – וואָס ענינם איז תורה (דבר

(28) ראה סדיה שופטים העה"ר (המשך תעריב ח"ב ע' א'קיד).

(29) להעיר מהפירושים עה"פ – בא"א.

(30) פסחים ה, א. וראה גם פריש"א בא יב, טו (ד"ה אך).

(31) וגם לפי הפירוש הפשוט בראשון, שהוא הראשון של הבא לאחר זה (ויש שני לו), הרי הוא מובדל ומרומם מהם. משא"כ „תחלה“ – התחלת הענין – מורה על קירוב להבא לאחריו זה. ע"ז המבואר בהחילוק בין הלשון „ראשונה“ ו„תחלת השנה“, שהראש הוא למעלה ומרומם ונלכד כולל כל אברי הגוף, משא"כ תחלה אפשר להיות רק התחלת הענין.

(32) ראה יל"ש עה"פ ישעי' שם (רמז שצא): ואשיבה שופטיך זה משה ואהרן ויועציר זה דוד ושלמה (העוקב בביאור הגר"א עה"פ).

(26) ראה גם שיחת ש"פ עקב שנה זו ס"ב.

(27) להעיר מהמבואר (לקרי"ת ש"ה"ש כג, ד. ובכ"מ) ע"ד החילוק בין אתעדל"ע הבאה ע"י אתעדל"ת (שהיא מבחי' פנימיות האור) לאתעדל"ע הבאה מצד עצמה (שנמשכת מבחי' נעלית יותר, מבחי' כוז שאין אתעדל"ת מגעת שם). – אלא דשם נאי דוקא באתעדל"ע הבאה ע"י ולאחרי עבודת האדם בבחי' אתעדל"ת.

בפרשתנו — „שופטים גו' תתן לך בכל שעריך“:

א שער (העיר) איז א פתיחה והתחלה צו אריינגיין אין דער שטאט. אין די כוונה איז, אז דער מינוי השופטים (והשוטרים — אין דעם זמן ווען מ'דארף דערצו אַנקור מען) זאל זיין אין אן אופן פון „תתן לך בכל שעריך“ לשון נוכח, אז די (הוראות ופסקי דינים פון די) שופטים — וואס זיינען מצ"ע באופן של הבדלה, און מצעמט זיי אן בדרך ציווי וקבלת עול — זאלן בא אידן אנגענומען ווערן און אראפקומען „לך“ (ויתרה מזה) בכל שעריך, אין א פנימיות, אזוי אז דאס ווערט א התחלה און „שער“ — „שעריך“.

ויומאת לויט דעם פירוש בזה"י אין עבודת ה', אז „שעריך“ גייט (אויך) אויף די שערי (אכרי) האדם (זיינע עינים, אזנים, אף ופה, כדלקמן סי"ב) וואס זיינען א „שער“ ופתיחה צווישן אים מיט אלץ וואס ארום אים, און „בכל שעריך“ דארף זיין „שופטים תתן לך“ — אז אלע זיינע אברים וכחות זאלן אנגעפירט ווערן דורך די „שופטים“ אין זיין נפש, די מוחין פון זיין נפש האלקית (שופטים)³³, מיט וועלכע ער לערנט תורה. ד.ה. אז זיין לימוד התורה והוראות התורה (שופטים) זאלן אנפירן און אראפקומען און נתלבש ווערן — ובאופן פון „תתן“ ד"כ כל הנותן בעיו יפה הוא נותן³⁴ — „בכל שעריך“, אין אלע זיינע אברים און כחות פנימיים, באופן אז דאס נעמט אים אינגאנצן דורך — „שעריך“, זיין שער והתחלה. וואס דאס

רעכענענדיק זיך (אזוי עיקר'דיג) מיט הכשרת כלי המקבל — דעריבער איז דא א הפסק (באיכות, און במילא אויך בזמן) צווישן דברי השופט און קיומם ופעילותם בפועל, ווארום אחרי פס"ד השופט דארף זיך ערשט אנהויבן א דבר חדש — קבלת הדין וקיומו דורך דעם בעל דין. און דערפאר שטייט דערביי דער לשון „שופטיך כבראשונה“ — אז די שופטים וואס „אשיבה“ זיינען „כבראשונה“, ב' דרגת „ראשונה“, לפני התחלת הענין.

משא"כ אין דער פעולה פון א יועץ, וואו ס'איז בהדגשה (בעיקר) מציאות המקבל, איז דער שומע העצה דערצו א כלי מוכשר, און די עצה ווערט געזאגט האבנדיק אין זינען אז זי זאל נתקבל ווערן באם שימע, ד.ה. אז דער עצם ענין פון (געבן) אז עצה באווייזט אז ס'איז שוין דא התחלת הענין, ווארום דער שומע איז שוין דערצו מוכן, די עצה איז נאך אויף מגלה זיין דאס אין אים אין אים באווייזן ווי דאס איז זיין (עצה) טובה, און אויך אין זמן — אז תיכף צי אמירת העצה האט מען די התחלה פון קיום העצה. און דעריבער שטייט „ויעציר כבתחלה“, אז די „ויעציר“ וואס וועלן אומגעקערט ווערן בימות המשיח זיינען „כבתחלה“, בדרגת „תחלה“, זיי זיינען פארבונדן מיט תחלת קיום העצות בפועל.

עפ"ז איז אויך מובן דער לשון „ויעציר“ לשון נוכח, דיינע יועצים — ווייל אין אן עצה איז בהדגשה אז דאס איז דיינע א זאך; אין די כוונה בזה איז, אז דורך „ויעציר“ זאלן אויך די „שופטים“ ווערן — „שופטיך“ לשון נוכח, אז די הוראות השופטים (וועלכע זיינען מצ"ע שלא בערך פון דעם נשפט) זאלן ביי אים נתקבל ווערן באופן פנימי, אזוי ווי קבלת העצות.

ויש לקשר זה דערמיט וואס עס שטייט

(33) ולכן נאמר, שופטים ושוטרים' בלשון סתם.

(34) ש"ך עה"ת ריש פרשתנו. וראה בארכיון

אוה"ת פרשתנו ע' תתכב. ועוד.

(35) ראה תנאי פ"ג.

(36) ראה ב"ב ג', א. סה, א. עא, סע"א. רמב"ם

הל' מכירה פכ"ה ה"ד. ה"ל זכיה ומתנה פ"א הכ"ב.

"יועציר". ובמילא בלייבט נאך א נתינת מקום ואפשריות (בכחות הפנימיים שלו) אויף אן ענין הפכי: דורך "יועציר" אליין, וואס איז אן עצה טובה צו דעם שומע ומקבל, פעלט דער כח התורה וסיוע שלא בערך וואס קומט דורך פס"ד השופט (כנ"ל), ד.ה. אין דעם גילוי אלקות שבזה. דוקא דורך ביידע ענינים — "שופטיך" און "יועציר" — ווערט אויפגעטאן אז דער אדם עצמו (כאופן של התלבשות ב- פנימיות מציאותו שנתקבל אצלו ע"י "יועציר") פירט זיך לויט די הוראות ה' תורה (ע"י "שופטיך"), וואס דעמולט איז מער ניטא קיין מקום ואפשריות אז דער אדם זאל דארפן אנקומען צו כפי' (ע"י שוטרים) אויף מקיים זיין די הוראות השופטים.

ח. מהאי טעמא גופא וואס עס דארף זיין "יועציר כבתחלה" בכדי אריינצו- ברענגען בא דעם שומע העצה א פנימיות'דיקן פארשטאנד און געפיל אין תומ'צ און אידישקייט, באופן אז דאס ווערט זיין "תחלה" און "שער" (און ניט עס בלייבט ווי א דבר חדש וואס איז שלא בערכו) — איז מובן, אז דאס דארף קומען דורך דער עבודה פון א אידן נאך פאר דער גאולה, אן עבודה לפי ערכו, צעד אחר צעד ודרגא אחר דרגא, בכדי אים צוגרייטן און אים מאכן פאר א כלי מוכשר אויף צו מקבל זיין די גילויים פון ימות המשיח, כולל — "ואשיבה שופטיך כבראשונה ויועציר כבתחלה".

ונוסף לזה: ע"פ הידוע אז די תכלית השלימות פון ימות המשיח איז "תלוי במעשינו ועבודתינו כל זמן משך הגלות, כי הגורם שכל המצוה היא המצוה בעצמה כו"ל³⁹. און אלע המשכות מלמעלה קומען

ווערט אויפגעטאן דורך "יועציר", וואס זיינען, כבתחלה³⁷, כנ"ל.

ז. עפ"י וועט מען פארשטיין דעם טעם פארוואס לאחרי ביאת המשיח וועט מען ניט דארפן אנקומען צו "שוטרים", דער- פאר וואס דעמולט וועלן זיין "שופטיך" און "יועציר" בשלימות — סיי די משפטים און הוראות התורה וואס קומען דורך "שופטיך" צוזאמען מיט דער נתינת כח נעלה שבזה, און סיי די עצות טובות וואס קומען דורך "יועציר", וואס ברענגען דאס אריין אין א פנימיות אין דעם מענטשן, וואס דוקא דורך ביידע ענינים ווערט א איד אינגאנצן דורכגענומען מיט תורה ו- מצוות און ג-טלעכקייט³⁸, אזוי אז ער דארף מער ניט אנקומען צו שוטרים (כפי' והכרח) צו מקיים זיין דבר ה'.

דורך "שופטיך" אליין, די הוראות התורה וואס א איד נעמט אז בקבלת עול בדרך ציווי וגזירה — פעלט די עבודה פנימית, וואס נעמט דורך זיין פארשטאנד און זיינע געפילן, וואס קומט דורך

(37) והטעם שלא נאמר "יועציר" בפרשתנו — כי בלשון התורה נאמר הכל בכללות, ובכללות הציווי הוא "שופטים גוי' תתן לה בכל שערך" (וזה כולל ברמז גם הפרט ד"יועציר", שהעבודה צ"ל בפנימיות), ובהיותו ציווי לדורות ה"ז כולל כל המצבים, גם כשוקקים לשוטרים (כנ"ל ס"ג); משאיכ' ביעוד הגאולה, עיקר החידוש ד"ואשיבה שופטיך גוי'" נעשה ע"י "שופטיך" ו"יועציר", כדי לקמן בפנים.

(38) ע"ד הידוע (ראה תניא פלי' — מו, א) שלעיל תתמלא שלימות הכוונה ד"דירה לו יתברך בתחתונים" (ראה תנחומא נשא טו, שם בחוקות ג. במדבר פ"ג, ו) — ששני ענינים בזה: השלימות בגילוי אלקות, "דירה לו יתברך", לוי' לעצמותו (המשך תריס"ו ס"ע ג. ובכ"מ — נסמנו בכה"מ מלוטט ח"ב ע' רמא הערה 32); וגם, שהדירה לו ית- תהי' "בתחתונים", בגדרי התחתונים.

(39) תניא רפ"ז.

השופט אשר יהי' בימים ההם" ודרשת והגידו לך את דבר המשפט, ועשית על פי הדבר אשר יגידו לך", ביז אז דער "שופט אשר יהי' בימים ההם" בכל דור איז "כשמואל בדורו כו' (ביז) כמשה בדורו".

ושלימות ענין השופט והחכם איז ווען דערצו איז "נהגין ממנו עצה ותושיה", אדער אז נוסף צו דעם שופט ורב מורה הוראה בדורו האט ער אייך (באזינדערע) "יועצין" ("עשה לך רב" וכו' ב), וועלכע גיבן אים עצות אין יראת שמים ועבודת ה'.

און דורך אויספאלגן "שופטין" – זיין רב מורה הוראה, וואס גיבן די פסקי דינים והוראות התורה, און "יועצין" – טוט מען אויף און מ'ווערט א' כלי פנימי (דורך יועצין) אויף אויפצונעמען דעם "ואשיבה שופטין כבראשונה ויועצין (לשון נוכח – יועץ של) כבתחלה", אויך די ענינים שלא בערך (שופט) כנ"ל.

ט. א דוגמא להנ"ל האט מען פון דעם חילוק צווישן דברי תורה און דברי גבואה⁴⁶ (וואס וועגן ביידע רעדט זיך אין פ' שופטים⁴⁷):

(46) "אין לך אלא שופט שבימך" – פרש"י עה"פ, מ"ה כה, רע"ב. וראה גם ספרי עה"פ.

(47) ר"ה שם. פרש"י פרשתנו יט, יז (דיה אשר). טור ח"מ סכ"ה (ישם הובא רק שיפתח בדורו כשמואל בדורו). וראה של"ה פרשתנו.

ואיתא בראשונים (ראש סנהדרין ספ"ג, ב"ק קיב, ב. מרדכי שם כשיט. יעוד. וראה אנציקלופדיה תלמודית ערך ב"ד הגדול ע' קפ. ושי"ג) – שבזמן הזה שאין לנו ב"ד הגדול, כל ב"ד חשוב שבדור נקרא ב"ד הגדול. וברמב"ם ריש הל' ממרים (בנוגע לב"ד הגדול): כל מי שמאמין במשה רבינו ובתורתו חייב לסמוך מעשה הדת עליהם ולהשען עליהם.

(48) אבות פ"י מיא (הפרק דשבת זק).

(49) שם פ"א מ"ה. שם מט"ז.

(50) בהבא להלן. ראה בארובה לקיים ח"ט ע' 142 ואילך. ספר השיחות תשמ"ח ח"א ע' 211 ואילך.

(51) יו, ח ואילך, יח, יד ואילך.

אין אן אופן פון מדה כנגד מדה⁴⁸, אז די עבודה פון א אידן דארף זיין מעין די המשכה וואס ער איז ממשיך דורך דער עבודה⁴⁹ (וואס דורך דעם ווערט ער א כלי פנימי צו דער המשכה) – איז פאר-שטאנדיק בנדו"ד, אז בכדי ציקומען און מקבל זיין דעם מצב פון "ואשיבה שופטין כבראשונה ויועצין כבתחלה" בימות המשיח, דארף ביי א אידן זיין מעין זה איז זיין עבודה איצטער – אז אידישקייט און תומ"צ זאל ביי אים זיין אין ביידע אר-פנים: בדרך "שופטין" – קבלת עול ב' קיום הוראות התורה, און בדרך "יועצין" – אז די הוראות התורה זאלן ביי אים נתקבל ווערן בפנימיות אזוי ווי אן עצה טובה.

וואס דאס ווערט אויפגעטאן דורך דעם וואס אידן בכל דור ודור פאלגן די "שופטים" און "יועצים" פון זייער דור – כמבואר בפוסקים⁵⁰, אז "שופטים ושופ-רים תתן לך בכל שעריך" איז א ציווי עיקרי ויסודי⁵¹ בכל המקומות, אויך בחוץ לארץ, און בכל הזמנים, אויך בזמן הזה (בתור שליחותם של ב"ד הראשונים)⁵², און ווי עס שטייט בפרשתנו⁵³ – "ובאת גו' אל

(40) ראה סוטה ת, ב. ס. ב. ושי"ג. חוספתא סוטה

רפ"ד. מדרש לקח טוב שמות ג, ו. ועוד.

(41) ראה בארובה שהם מלוטש ח"ט ע' מ"ח. ושי"ג.

(42) רמב"ם הל' סנהדרין פ"א ה"א, ע"פ סנהדרין ג, ב. מכות ז, א. וראה אנציקלופדיה תלמודית ערך בית דין בתחלתו (ע' קנ). ושי"ג.

(43) ראה חינוך מצוה תצא: המצוה הזאת עמוד חזק בקיום הדת.

(44) גיטין פה, ב ובתוה"ב במילתא. ב"ק פד, ב. טור ח"מ סימן א. וראה רמב"ם הל' סנהדרין פ"ה ה"ח (בנוגע לחוץ לארץ). וראה אנציקלופדיה תלמודית שם ע' קנא. ע' קסא ואילך. ושי"ג.

(45) ת, ס"י.

ומשמיע לעם כו' והוא מגזירת נבי שפתיים⁶² כו'⁶³, ניט ווי תורה וואָס קען (מצד ענינה) בלייבן במחשבה: און אויך דער תוכן פון נבואה האָט אַ שייכות צו עולם, „אין“⁶⁴ הנביא עומד אלא להודיענו דברים העתידים להיות בעולם כו'⁶⁵.

ויש לומר לכאורה, אַז תורה און נבואה איז בכללות ע"ד דער חילוק צווישן „שופטיק“ און „יועציק“: אַ שופט איז ענינו – לפסוק דיני התורה, וואָס דאָס קומט בדרך ציווי וגזירה. אַ יועץ גיט אַן עצה וואָס איז „אָנגעטאָן“ אין די לבישים פון דעם שומע העצה, אין זיין הבנה והשגה – ע"ד ווי ענין הנבואה⁶⁶ (וואָס איז פאַר-בונדן⁶⁷ מיט כליות יועצות⁶⁸, בחי' נצח והוד⁶⁹), וואָס דער נביא (וועלכער איז ניט קיין שופט⁷⁰) גיט אַן עצה בנוגע צו הנהגה בעניני העולם („דברים העתידים להיות בעולם“), „כגון, לכו למקום פלוני או אל תלכו עשו מלחמה היום או אל תעשו כו'⁷¹“.

וכשם ווי ס'איז דאָ דער ציווי צו פאָלגן די „שופטיק“ בכל הזמנים, ווי עס

תורה איז למעלה מעולם (קדמה ל-עולם⁵²), תורה איז חכמתו ורצונו של הקב"ה⁵³, וואָס איז העכער פון אַ שייכות צו גדרי העולם, כשם ווי לית מחשבה תפיסא ב' כלל⁵⁴ [און הגם אַז תורה „ירדה ונסעה כו'⁵⁵“ און קומט אַראָפּ בהתלבשות בהבנה והשגה למטה, ביז אַז „נקראת על שמו“⁵⁶, בלייבט זי אָבער בעצם מהותה – עצם התורה – למעלה מהבנה והשגה]. און דערפאַר איז אויך דער אופן פון פעולת התורה בעולם – בעיקר בדרך ציווי ופס"ד מלמעלה.

משא"כ נבואה – כאָטש זי איז דבר הוי', איז זי אַ התגלות אלקות צו נבראים, „גילה סודו אל עבדיו הנביאים“⁵⁶, אין זייער גדר⁵⁷ (אויב עס זיינען פאַראַן די תנאים פון חכם גבור כו'⁵⁸), אַז דאָס ווערט אויפגענומען בדעתו ושכרו של הנביא, אזוי אַז ער ווערט דערמיט נתאחד⁵⁹ – „מתלבשת בשכלם והשגתם במראה ה' נבואה וגם במחשבתם ודיבורם כמ"ש⁶⁰ „רוח ה' דיבר בי ומלתו על לשונם“⁶¹, וענין הנבואה דאָרף אַרויסקומען בגלוי דוקא בדיבור, „כל לשון נבואה אדם המכריז

(62) ישע' נ, יט.

(63) פרש"י וארא ז. א.

(64) רמב"ם שם פ"י ה"ג.

(65) כולל גם „לצוית על דברי התורה ולהזהיר העם שלא יעברו עליה“ (שם פ"ט ה"ב) ואפילו בנוגע לנביא עצמו, „להרחיב לבו ולהוכיח דעתי כו" (שם ספ"ז) – תכלית ומטרה השייכת להעולם ודהאדם כו'.

(66) ראה אהר"ת נ"ך ע' שסח, מוה"ג קצג, ב.

(67) שער הנבואה להאר"ל, הובא בשעוהיה"א פ"ה (פ, א).

(68) ברכות סא, ספ"א, ושי"ג.

(69) ראה ספר הליקוטים דא"ה – צ"צ ערך עצה ע' שנה, ושי"ג.

(70) ראה הקדמת הרמב"ם לפירוש המשניות ד"ה והחלק השני כסופו.

(71) רמב"ם שם פ"ט ה"ב.

(52) ראה שבת פח, ב. פסחים נד, א (וש"ג). מדרש תהלים צ, ד. ב"ר פ"י, ב. תנחומא וישב ד. ושי"ג, זח"ב מט, א. וראה סה"מ תש"ח כ"ע 272.

(53) תניא פ"ד.

(54) תכריז בהקדמה (ז, א).

(55) ראה קידושין לב, רע"ב (ובפרש"י). ע"ז יט, א.

(56) עמוס ג, ז.

(57) ראה שער רות"ק ושער היחודים (להאר"ל) בתחלתם.

(58) רמב"ם הל' יסודי התורה רפ"ז.

(59) ראה בארוכה לקו"ש חכ"ג ע' 86 ואילך.

(60) שמואל"ב כג, ב.

(61) שעוהיה"א ספ"ב. ולהעיר מוה"ח בא קמ, ב ואילך.

און נאכמער: דער רמב"ם שרייבט אין אגרת תימנ"ס, אז בשנה מסוימת (ווי ער רעכנט דאָרט אויס), „תחזור הנבואה לישראל“, „ואין ספק שחזרת הנבואה היא הקדמת משיח (שנאמר) ונבאו בניכם ובנותיכם וגו'“.

ויש לומר אז דער ביאור בזה איז מובן ע"פ המדובר לעיל בענין „יועציץ כב-תחלה“, אז בכדי מ'זאל קענען אויפנעמען די גילויים פון ימות המשיח, דאָרף זיין אַ תחלה בזה אין דער עבודה איצטער – בזמן הזה – בבחי' „יועציץ“ (ע"ד הנבואה), אַ המשכה (עצה) וואָס ווערט נתקבל באַ דעם אדם (אָזוי אַז ער האָט דערצו אַ שייכות שוין „בתחלה“), וואָס דאָס ער-מעגלעכט אים צו אויפנעמען באופן פנימי דעם גילוי אלקות בימות המשיח, סיי פון „שופטיץ“ און סיי פון „יועציץ“, כנ"ל.

און דעריבער איז אַ הלכה לדורות – אויך בזמן הגלות – אַז „מיסודי הדת לידע שהאל מנבא את בני האדם“, אַז ס'איז אַלעמאַל (בכל הדורות) שייך דער ענין פון גילוי הנבואה למטה, ביז אַ דרגא פון נבואה וואָס איז מעין פון נבואת משה, „נביאי“ אקים להם מקרב אחיהם כמון⁷³ – שלימות ענין הנבואה, ווי דער רמב"ם איז מבאר בארוכה⁷⁴.

ועפ"ז יש לומר דעם טעם פאָרוואָס דער רמב"ם איז מאַרקיט⁷⁵ בניגע צו אופן

שטייט אין פרשתנו: „ובאת גו' אל השופט אשר יהי בימים ההם“ (כנ"ל ס"ז), אָזוי איז אויך בנוגע צו נביאים – ווי עס שטייט שפעטער אין דער פרשה⁷⁶: „נביא מקרבך מאחריך כמוני יקים לך ה' אלקיך אליי תשמעו“, און ווי דער רמב"ם איז מאַרקיך אין ספר המדע⁷⁷, אַז „מיסודי הדת לידע שהאל מנבא את בני האדם“, און וועגן דער מצוה צו פאלגן דעם נביא, כמבאר שם⁷⁸ די פרטי הדינים בזה.

וויבאלד אַז דער רמב"ם ברענגט דאָס אין ספר „הלכות הלכות“⁷⁹ (און מיט אַן אריכות גדולה), און מיט דער הקדמה אַז דאָס איז „מיסודי הדת“ – איז פאָרשטאַנ-דיק, אַז דאָס איז אַ הלכה וואָס איז נוגע צו אידן בכל הדורות. והגם אַז אמרו חז"ל⁸⁰ „משמתו נביאים האחרונים חגי וזכרי ומלאכי נסתלקה רוח הקודש מישאל“ – האָט מען אַמאַל גערעדט⁸¹ דעם פשט אין דעם אַז דאָס איז ניט בטל געווען לגמרי (נאר „נסתלקה“, אָבער ניט „בטלה“ אָדער „פסקה“⁸²), וכדמוכח דערפון וואָס אויך דערנאָך געפינט מען השראת רוח הקודש באַ כמה וכמה⁸³ (וכמובן אויך דערפון וואָס בספרו הלכות – צווישן די אלע תנאים בנוגע לנבואה – ברענגט ניט דער רמב"ם קיינע תנאים בנוגע צו זמן הנבואה, משמתו נביאים האחרונים⁸⁴).

72 יח, טו.

73 פרק ז"א.

74 הקדמת הרמב"ם לספר היד.

75 יומא ט, ב. סוטה מה, ב. תוספתא שם פ"ג,

ד. כנהדרין יא, א.

76 לקי"ש חיד' ע' 72 ואילך.

77 כהלשון בגמ' סוטה שם בנוגע לכמה דברים שבטלו.

78 וראה פרקי גלויים להר"ר מרגלית בפתח-חתו לשי"ת מן השמים. ושו"ת וראה גם לקי"ש שם ע' 73.

79 ראה לקי"ש שם ובהערה 25.

80 פרק ג.

81 יואל ג, א.

82 פרשתנו יח, יח.

83 דאף שנאמר „ולא קם נביא עוד בישראל

כמשה“ (ברכה לד, י. וראה רמב"ם שם פ"ז ה"א), הרי מפרש תומכי שוהו בענין „אשר ידעי ה' פנים אל פנים“. וכמובן מההכנסה בפרשתנו „נביא מקרבך מאחריך כמוני גו'“, „נביא אקים להם מקרב אחיהם כמון“ (כבפנים). ראה גם לקי"ש חיד' ע' 59.

84 שם.

ראשון (משה) הוא גואל אחרון, און בכל דור ודור איז דא איינער וואס איז ראוי לזה — דעריבער דארף מען וויסן אלס א הלכה אויך בזמן הזה (נאך פאר דער גאולה) אז ס'איז דא די מציאות פון גילוי הנבואה (בא משיח עוד לפני הגאולה). אלס א מעין והתחלה („יועציד כבחחלה“) צו שלימות גילוי הנבואה לאחר הגאולה. דאס הייסט, אז דאס איז ניט קיין חידוש וואס וועט זיך אויפטאן ערשט נאך דער גאולה, נאר די התחלה בזה ווערט שוין אויפגעטאן פריער בבחי' „יועציד כבת חלה“, דעריבער שרייבט עס דער רמב"ם אין זיין ספר הלכות (ובפרט אז דער רמב"ם שרייבט בספרו אויך די הלכות וואס זיינען נוגע לימות המשיח, אויך — די הקדמה לזה).

י. ע"פ הג"ל וועט מען פארשטיין דעם אויפטו פון די לעצטע דורות בכלל ובפרט פון דעם איצטיקן דור ובפרט אין דעם איצטיקן זמן, וואס לויט הכרות והודעת כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו האט מען שוין אלץ פארענדיקט (כנ"ל ס"א), און לויט אלע סימנים האלט מען שוין אין די לעצטע רגעים פאר דער גאולה:

פון דעם זמן ווען די תורה האט אנגע- זאגט „שופטים ושופרים תתן לך בכל שערך“ ובמשך הדורות זינט דעמולט, ובפרט די (פריערדיקע) דורות אין גלות — איז וויבאלד אז לא זכר און די גאולה איז דעמולט ניט געקומען, איז א ראי' אז מ'האט נאך ניט פארענדיקט מעשינו ועבו- דתינו און ס'איז נאך געבליבן א רושם פון אן ענין פון „חטאינו“ (וואס „מפני חטאינו גלינו מארצנו“⁸¹) וואס צוליב דעם העלם והסתר פון וועלט האט מען נאך ניט

נבואת משה, דלכאורה: מאי דהוה הוה⁸² — למאי נפק"מ בזה אין א ספר הלכות הלכות פאר אידן בכל הדורות? און אויב דאס איז נוגע צו דעם זמן לאחר ביאת המשיח ווען „משה עמהם“⁸³, וועט מען דאס אליין זען, און מ'דארף אויך דעם ניט זאגן א הלכה איצטער?

איז דער ביאור אין דעם: בכל הדורות — אויך לפני תחלת"מ של משה — איז נוגע די הלכה צו וויסן אז „האל' מנבא את בני האדם“ (גילוי אלקות בגדרי הנבראים), ביו די שלימות בזה ווי ס'איז געווען בא משה"י. און נאכמער — בכל דור איז שייך אז „נביא אקים להם גוי כמד“, ווי דער רמב"ם איז מבאר⁸⁴ אז „כל נביא שיעמד אחר משה רבינו אין אנו מאמינים בו מפני האות לבדו כו' אלא מפני המצוה שצוה משה בתורה כו'“, ד.ה. אז יעדער נביא איז א המשך פון נבואת משה ותורתו⁸⁵ (נאר אין דעם גילוי הנבואה זיינען פאראן חילוקי דרגות, ווי דער רמב"ם איז מבאר⁸⁶). ובדורנו נשיא דורנו כ"ק מו"ח אדמו"ר.

ובפרט לאחר וואס „תחזור הנבואה לישראל“, וואס איז „הקדמת משיח“ (כנ"ל) — די נבואה וואס וועט זיין בא משיח צדקנו (וואס „נביא" גדול הוא קרוב למשה רבינו⁸⁷), ואמרו חז"ל⁸⁸ אז „גואל

(85) ע"ד יומא ה, ב. רעיד.

(86) יומא שם. וראה תו"ח אחד — פסחים קיד,

ב.

(87) לק"ש חכ"ג ע' 71. ע"ש.

(88) שם פ"ח ה"ב.

(89) שנבואת משה (שלימות הנבואה) מאמתת אמיתות התורה (ראה לק"ש ח"ט ע' 185).

(90) רמב"ם הל' תשובה פ"ט ה"ב.

(91) ובתנחומא (ס"פ תולדות) משמע שהוא נביא

גדול מ־משה — ראה לק"ש ח"ז ע' 254. — יעצ"ע.

(92) ראה שמירר פ"ב, ד. זחאי רנ"ג, א. שער

הפסוקים פ' ויהי. תרא ר"פ משפטים. ועוד.

(93) ניסח תפלה מוסף דיי"ט.

סיי "שופטיך" – זייענדיק נשיא'נז, וואָס אַ נשיא (מלשון התנשאות) איז הע' כער שלא בערך פון די אויף וועמען ער איז אַ נשיא (ע"ד מ"שיי, ריגבה מכל העם משכמו ומעלה), און אויך רבותינו וואָס לערנען תורה לכל העם – ע"ד "שופטיך": און סיי "ייעציך" – וואָס גיבן עצות ב' עניני תורה ויראת שמים⁹⁹, ביז אויך עצות אין ענינים גשמיים (ענין הנביאים)¹⁰⁰.

ובפרט דורך דעם גילוי פון תורת חסידות חב"ד, בהתלכשות אין חכמה בינה ודעת בהבנה והשגה, באופן אַ דאָס איז מובן אפילו בשכל פון נפש הבהמית – עכ"פ בבחי' "עצה טובה קמ"ל" – וואָס ווערט נתקבל בשכל ורגש האדם, וואָס דורך גילוי פנימיות התורה בחב"ד שב' שכל ("ייעציך") – ביז באופן פון "טועמי' חיים זכר"¹⁰¹ (וואָס דורך טעימה איז מען טועם די עצם זאך) – ווערט אַ שער ("שעריך") והתחלה ("ייעציך כבחחלה") צו גילוי פנימיות התורה לע"ל, און דורך דער טעימה והתחלה איצטער – ווערן אידן און די גאנצע וועלט אַ כלי פנימי צו

געהאלטן בשלימות באַ דעם מצב חזון פון "שופטיך" און (בפרט פון) "ייעציך", און מ'האָט געדארפט אַנקומען צו "שוטרים" (צו כופה זיין אַז מ'זאָל זיך פירן לויט דעם משפט השופטים).

אַבער לאחר דעם ריבוי הכי מופלג פון "מעשינו ועבודתינו" במשך כל הדורות, איז מובן אַז עס ווערט אלץ נעענטער צו אַט דעם מצב.

ובמיוחד בדורות האחרונים, ווען ס'איז צוגעקומען דער ענין פון גילוי פנימיות התורה, אַנהויבנדיק פון "מצוה לגלות זאת החכמה" בזמן האר"ז¹⁰², און דערנאָך – "יפוצו מעינותיך חוצה"¹⁰³ דורך רבותינו נשיאינו – וואָס דורך זיי "תחזור נבואה לישראל" (בלשון הרמב"ם הנ"ל)¹⁰⁴, גלה סודו אל עבדיו הנביאים, זיי זיינען נביאי דורנו¹⁰⁵ ביז "נביא מקרבך גו' כמוני" (זייענדיק אַתפשוטא דמשה שבכל דרא ודרא¹⁰⁶), און זיינען "שופטיך" און "ייעציך" פון דורנו:

94) אנה"ק סכ"ו (קמב, ב).

95) ראה אנה"ק הדבועש"ט – נדפס בכתר שם טוב בתחלתו. ובכ"מ.

96) ראה לקיש ח"ב ע' 589.

97) "הבעש"ט זיל אשר כמוהו לא הי' מימות הראשונים פלאי פלאים נסים הוצאים מהטבע אשר היו נראים על ידו כאשר שמעתי מאזמרר נ"ע שהוא ותלמידו הה"מ נ"ע היו רואים מסוף העולם ועד סופו ממש בעין ראי' והיו אומרים מה שהיו רואים כאשר הי' נראה בעליל לתלמידיהם, והיינו ע"י שהי' גלוי לפנייהם אור שנברא ביום ראשון שהשי"ת גזרו בתורה, הנה כל אלה המופתים האמיתיים מגלים גילוי א"ס ביה הבבוע"ג. גם מוקני נ"ע שמענו עתידות קולע אל השערה" (ספר החקירה להציץ מצות עדות ספ"ח (סה, סע"א). וראה שם נ, סע"א).

98) זח"ג רע"ג, א. תקי"ז תס"ט (קוב, רע"א, קיד, רע"א). ובב"ר פנ"ז, ז: "אין דור שאין בו כמשה". וראה חניא פמיד (סג, א). אנה"ק ביאיר לסי' ז"ך בסופו (קמב, ב).

99) שמואל"א י, כג.

100) ראה אנה"ק סכ"ב (קלד, א).

101) אנה"ק שם. – ואף שכתב אדה"ז שם "זכרו ימות עולם כו' יא"י איפוא מצאתם מנהג זה כי להיות מנהג ותיקון לשאול כעצה גשמית כדת מה לעשות בעניני העולם הגשמי כו' כיא לנביאים ממש אשר היו לפנים משראל כו' – מ"מ, ידוע שלאחר זה נתקבל אצל אדה"ז – ורבותינו נשיאינו ממלאי מקומו – שאלות חסידים בענינים גשמיים (ראה אנה"ק שלו הידועה ד"ה נפש השפלה – אגרות קודש אדה"ז סס"ה (ע' קנא ואילך)) ועונה עליהן (ראה ס' שעירים בספר התנאי לאנה"ק שם (ע' 1585)).

102) שער הכוונות עין טבילת ערב שבת. פיעה שער יח רפ"ג. ועוד. וראה בכ"ז לקיש חט"ז ע' 282 ואילך. ח"כ ע' 173. רש"י.

פשוט — איז פאַרשטאַנדיק, אַז ס'איז שוין געקומען די צייט פון „ואשיבה שופטיך כבראשונה ויועצך כבתחלה“ בתכלית השלימות (און מ'דאַרף נישט אַנקומען צו שוטר'ים, ווייל ס'איז שוין אַלץ מבורר). לאחרי די טעימה והתחלה בזה דורך רבותינו נשיאנו¹⁰¹.

יא. דערפון איז פאַרשטאַנדיק דער לימוד וואָס יעדערער האָט שטייענדיק אין שבת פרשת שופטים בדורנו זה ובפרט בזמן האחרון, די לעצטע רגעים פון גלות — אַז עס דאַרף זיין אַן עבודה בהתאם מדה כנגד מדה צו מצב הגאולה:

צו מפרסם זיין באַ זיך און ביי אַלע צו וועמען מ'קען דערגרייכן — אַז מ'דאַרף אויף זיך מקבל זיין און אויף זיך אַנגעמען (מיט נאָכמער שטאַרקייט) די הוראות ועצות פון די „שופטיך“ און „יועצך“ שבדורנו — „מאן מלכי רבנן“¹⁰² בכלל, ובפרט נשיא דורנו — וועלכער קומט ב' המשך צו רבותינו נשיאנו שלפני — דער שופט דורנו ויועץ דורנו אין נביא דורנו,

וכציווי התורה הנ"ל¹⁰³: „נביא אקים להם מקרב אחיהם כמוך ונתתי דברי בפיו ודיבר אליהם את כל אשר אצוונו“, „אלי תשמעון“¹⁰⁴, וכפס"ד הרמב"ם הנ"ל, אַז אויב איינער האָט די מעלות ושליומיות וואָס אַ נביא דאַרף האָבן און באַווייזט אותות ומופתים — ווי מ'האָט געזען און מ'זעט בהמשך קיום ברכותי באַ נשיא דורנו — איז „אין אנו מאמינים בו מפני האות לבדו בו“ אלא מפני המצוה שצוה

דעם גילוי פנימיות התורה שלאחרי זה ע"י משיח צדקניו¹⁰⁵.

ובכל זה גופא איז צוגעקומען נאָכמער בדורנו זה — ווען מ'האָט די שליומיות פון יפוצו מעינותיך חוצה בכל קצוי תבל, ובאופן המובן בשכל בני אדם, אפילו פון אַזאַ וואָס געפינט זיך אין חוצה שאין חוצה הימנו, און אויך — דער תרגום פון פנימיות התורה ותורת החסידות אין לשון עם ועם¹⁰⁶ [רוסיש¹⁰⁵, וכיו"ב] דורך כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, ובאופן דהולך ומוסיף ואור, ביז בימים האחרונים — אויך אַפּגעדרוקט (ספר התניא, תישב"כ פון חסידות¹⁰⁶) אויף „ברעל“, דער כתב פאַר „סגי נהור“¹⁰⁷ ר"ל (כמדובר לעיל¹⁰⁸).

וע"פ די הכרזה הנ"ל פון כ"ק מו"ח אדמו"ר, אַז מ'האָט שוין פאַרענדיקט אַלע עניני העבודה, כולל די עבודה פון רבו-תניו נשיאנו אַלס „שופטיך“ און „יועצך“ עד היום הזה, און „אכשור דרי“¹⁰⁹ כ'

(103) ראה לקו"ש צי י, א"ב. שער האמונה פנ"י ואלך. סה"ט צ' להצ"צ מצות מינוי מלך פ"ג.

(104) ראה לקו"ש ח"ג ע' 862 ואלך. חכ"ד ע' 10. חכ"ז ע' 299 ואלך. שם ע' 315. סה"ש תשמי"ה ח"ב ע' 629. לקו"ש ר"ח שבט תש"ז ס"ז. וראה לקו"ש ח"ג ע' 180.

(105) וראה סה"ש שם הערה 54. וראה לקו"ש ח"ג שם.

(106) מכתב כ"ק מו"ח אדמו"ר — נדפס בקיצורים והערות לתניא ע' ק"ה ואלך. אגרות קידש שלו ח"ד ע' רכ"א ואלך. וראה שם ח"ה ע' 3.

(107) שזוהו מפני שהוא „סגי נהור“ כפשוטו — מפני ריבוי אור שנכנס בעין, וחסר בהכיווץ (ראה אוה"ת בראשית תתרח"ב. ב. סה"ס תרס"ח ע' לב. המשך תער"ב ח"א ע' ע"ה. ח"ב ס"ע א"כר ואלך). ועוד יש לומר, שעי' הירידה דהעדר הראי' (לפי שעה) נעשה אח"כ גילוי אור וראי' ביתר שאת וביתר עוז, כיתרון האור מן החושך (קהלת ב. יג).

(108) שיחת ש"פ עקב שנה זו סט"ו ואלך.

(109) ל' חז"ל — יבמות לט, ב. חולין צג, ב.

(110) ראה פיה"מ להרמב"ם שבהערה 8: ואשי-בה שופטיך כבראשונה ויועצך כבתחלה... זה יח' בלי ספק כשיכון הנבואה יח' לבות בני אדם ותרחבה זכרונם ותשוקתם לשם יתברך ותגדל הכתמת לפני בוא המשיח כו"ו.

(111) ראה גיטין סב, א.

עניני תורה ומצוות, און בנוגע צו דעם אלגעמיינעם טאָג טעגלעכע לעבן און אויפפירונגען, אויך אין „בכל דרכיך (דעהו)“ און „כל מעשיך (יהיו לשם שמים)“¹¹⁵,

ביז — די נבואה העיקרית — די נבואה¹¹⁶ אז „לאלתר לגאולה“ און תיכף ומיד ממש „הנה זה (משיח) בא“¹¹⁷.

און צוזאמען מיט דעם זכות — האָט יעדערער פון אנשי דורנו די אחריות צו אָננעמען אויף זיך „שופטיך“ און „יועציך“, און אויספאלגן זיינע הוראות ועצות טובות — ובלשון רבים („שופטיך“ און „יועציך“), אַ ריבוי משפטים און ריבוי עצות, נוסף אויף דעם וואָס דאָס קומט (און איז מיוסד אויף די הוראות ועצות) פון „שופטיך“ און „יועציך“, „מאן מלכי רבנן“, און רבותינו נשיאנו בדורות שלפני זה — וואָס דעמולט האָט עס אויך דעם תוקף המובן לכל א' בבחי' עצה טובה (ניט נאָר בדרך ציווי), אַז אפילו אויב ער האלט פון זיך (און אפילו אויב ער האָט ע"פ תורה ושו"ע פון וואָס פון זיך האַלטן), איז יחיד ורבים הלכה כרבים¹¹⁸ — כדעת ה"שופטיך" און „יועציך“ — רבים.

אין דורך דער קבלה וקיום ההוראות פון „שופטיך“ און „יועציך“ שבדורנו — ווערט דורך דעם גופא דער מעין און התחלה פון קיום התפלה¹¹⁹, „השיבה

משה בתורה ואמר אם נתן אות אליי חשמעון“, דורך דעם וואָס „יאמר דברים העתידים להיות בעולם ויאמנו דבריו“¹²⁰ (ווי מ'האָט עס געזען באַ כ"ק מו"ח אדמ"ר),

און נאָכמער: „נביא שהעיד לו נביא אחר שהוא נביא — ווי דאָס איז בנוגע צו נשיא דורנו, און דאָס ווערט נמשך בדור שלאחריו ע"י תלמידיו כו' — הרי הוא ב' חזקת נביא ואין זה השני צריך חקירה“¹²¹; מ'דארף אים פאלגן גלייך תיכף ומיד נאָך „קודם שיעשה אות“, און „אסור לחשוב אחריו ולהרהר בנבואתו שמא אינו אמת ואסור לנסותו יותר מדי כו' שנאמר“¹²² לא תנסו את ה' אלקיכם כאשר נסיתם במסה כו' אלא מאחר שנודע שזה נביא יאמינו וידעו כי ה' בקרבם ולא יהרהרו ולא יחשבו אחריו כו'“¹²³, וואָרום מ'איז מאמין אין דברי הנביא, ניט ווייל דאָס איז זיינע דעם נביא'ס רייד, נאָר ווייל דאָס איז דעם אויבערשט'ס רייד דורך דעם נביא!

[אפילו ניט די רייד וואָס דער אויבער-שטער האָט געזאָגט דורך אַ נביא שני, וואָס איז אָבער ניט געזאָגט געוואָרן צו אים].

האָט מען די הוראה כנ"ל, אַז מ'דארף מפרסם זיין לכל אנשי הדור, אַז מ'האָט זוכה געווען אַז דער אויבערשטער האָט אויסגעקליבן און ממנה געווען אַ בעל-בחירה, וואָס מצד עצמו איז ער שלא בערך העכער פון אנשי הדור, אַז ער זאָל זיין „שופטיך“ און „יועציך“ און דער נביא הדור, וועלכער זאָל אָנווייזן הוראות און געבן עצות בנוגע צו דער עבודה פון אַלע אידן און אַלע מענטשן פון דעם דור, בכל

(115) משלי ג, ו. אבות פ"ב מ"ב. וראה רמב"ם

הל' דעות ספ"ג. טושי"ע א"ח סול"א.

(116) לא רק בתור חכם ושו"ע אלא בתור נביא,

שונו בודאות — ראה מאמרי אדה"ז הקצרים ע'

שנג"ד.

(117) ש"ש ב, ח ובשהשיר ע"פ.

(118) ברכות ט, א. וש"נ.

(119) ולהעיר שוה"ר ברכה ה"א בתפלת שמונה

עשרה, אשר ענין אחד עשר הוא בחי' כתר, של

(122) רמב"ם שם ספ"י.

(123) שם ה"ה.

(124) ואתחננו, טז.

תורה שבכתב ותורה שבע"פ, ודברי תורה והוראות פון רבותינו נשיאינו.

עס זאל זיין „שופטים תתן לך בכל שערך“, אז אלע ז' שיערי האדם, זיינע ב' עינים וב' אזנים, ב' נחירי האף און זיין פה — זאלן אנגעפירט ווערן לויט די הוראות פון תורתנו הקדושה איבערגעגעבן דורך „מאן מלכי רבנן“ בכלל, יבפרט דורך דעם „שיפט“ און „יועץ“ הדור — נשיא דורנו,

ובפרטיות יותר: כשם ווי ס'איז דא א שיפט און נביא בכל דור, און דאס איז „מיסודי הדת“, אז אלעמאל און אומעטום איז דא גילוי אלקות למטה — עד"ז איז אויך בפרטיות אין א אידן בעצמו, אז ער האט א נשמה, וועלכע איז א „חלק אלוהה ממעל ממש“¹²¹, ממש אייך בפירושו אז דאס איז קיים באופן נצחי (אויך ווי זי קומט אראפ למטה אין עולם הזה הגשמי).

און די הוראה פון „שופטים גו' תתן לך בכל שערך“ באשטייט אין דעם, אז די הוראות פון דעם „שיפט“ און „יועץ“ הכללי ווערט נמשך אין גייט דורך דעם „שיפט“ און „יועץ“ הפרטי אין יעדן נפש האלקית — אז אלע זיינע „שערים“ (איברים גשמיים) ווערן אנגעפירט דורך זיינע ג' מוחין („שופטיך“), און זיינע מדות שבלב („יועצריך“), שכל ומדות פון זיין נפש האלקית, וועלכער לערנט און פארשטייט די הוראות התורה, ובפרט ווי עס ווערט ערקלערט דורך דעם „שיפט“ הדור כ"ק מייח אדמו"ר, און ברענגט עס אראפ אין זיינע מדות הלב, אהבה ויראה וכר'¹²².

ד.ה. אז זיין לימוד התורה דארף זיין א לימוד שמביא לידי מעשה, וואס קומט

שופטינו כבראשונה ויועצינו כבתחלה“ ב' גאולה האמיתית והשלימה (כנ"ל), במכ"ש פון דעם וואס „סוף מעשה במחשבה תחלה“¹²³, עאכר"כ אז דאס איז שוין אויך אין דיבור „ניב שפתיים“, ענין הנבואה, ווי ס'איז נהוג לאחרונה צו ארויסברענגען די דברים בדיבור, כולל ובמיוחד — אז אט אט קומט די גאולה.

— וואס עפ"ז האט מען אויך אז ענטפער אויף דער שאלה וואס מ'פרעגט אויף דעם וואס מ'רעדט לאחרונה אז די גאולה קומט תיכף ומיד ממש — לכאורה: ווי קען דאס אזוי גלאטיק דורכגיין און מצליח זיין: ווי וועלן די בני"בית זיך אפרופען אויף דעם, און וואס וועט די וועלט זאגן אויף דעם? אז דער ענטפער, אז אויב די עניני הגאולה וואלטן געווען א חידוש, וואלט אפשר געווען אז ארט אויף דער שאלה: וויבאלד אבער אז די גאולה איז נישט קיין חידוש דבר, נאר כל עניני הגאולה האבן זיך שוין אנגעהויבן („כבתחלה“) און זיינען שוין נמשך ונתקבל געווארן אין עולם הזה הגשמי התחתון שאין תחתון למטה ממנו (בבחי) „יועצריך כבתחלה“ — וועט נישט זיין א פלא ווען די גאולה קומט תיכף ומיד ממש!

יב. ובפשטות:

שטייענדיק אין א התוועדות פון חסידים אין די ד' אמות פון כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו — דארף יעדערער, אנשים נשים וטף, לכל לראש אננעמען אויף זיך החלטות טובות צי מקיים זיין די אלע הוראות טובות ועצות וואס ווערן גערעדט בא א התוועדות — מיוסד אויף

מעלה מהשתלשלות דעם (ע"ד בחי' שיפט שהוא שלא נערך להשפטים), הכולל ונמשך גם בע"ס (ע"ד בחי' יועץ).

(120) פייט „לכה דודי“.

(121) תניא רפ"ב.

(122) ראה שם פ"ג.

משיח אויף אשתו ובני ביתו, ביז אויף אלע די וועמען ער קען דערגרייכן.

ביז אויך בכללות העולם — אזוי אז די גאנצע וועלט, אויך דער עולם מלשון העלם והסתרה¹²⁶, מיט אלע זיינע פרטים ופרטי פרטים ווערט א רשות היחיד דורכגענומען מיט דער איין און איינציקער נקודה פון יחידו של עולם¹²⁷ (מלשון העלם למעליותא, מבחי' ישת חושך סתרו¹²⁸), ווי ער איז זיך מגלה „בקרבונו“ דורך „נביא אקים להם גו' כמוך“, נשיא הדור וואס „הוא הכל“¹²⁹, „צדיק יסוד עולם“¹³⁰.

ע"ד דער אבן השתי' — וואס געפינט זיך במקום מסויים בעולם הזה הגשמי¹³¹, און איז קיימת תמיד בלי שינויים (אפילו נישט דער שינוי פון גניזה, ווי דער ארון שנגנז¹³² וכיר"ב), ע"ד ווי א שופט און נביא איז קיים (נצחי) בכל דור (אלס א סימן אויף גילוי אלקות בעולם באופן תמיד) — וואס ממנה הושתת כל העולם כולו¹³³. און די ביידע ענינים אין אבן השתי' — (א) א נקודה אחת (ב) הכוללת הכל (ממנה הושתת כל העולם) — איז מרומו אויך אין די אותיות פון „שתי-ה“¹³⁴ (ועד"ז אין ווארט „ישת“ פון „ישת חושך סתרו“ כנ"ל): דער יר"ד באווייזט אויף נקודת הביטול (קבלת עול) — ע"ד דער ענין פון

ארויס אין זיין הנהגה בפועל — סיי אין זיין כח הראי', סיי אין זיין כח השמיעה, סיי אין זיין ריח אין סיי אין זיין דיבור און טע"מ (בפה).

און אין יעדערען פון זיי — אין ביידע כיוונים פון ימין ושמאל, עשה טוב וסור מרע, וואס כנגד זה זיינען די ב' עינים, ב' אזנים, וב' נחירי האף. און אויך דער פה — איז טועם „חך אוכל יטעם“¹³⁵ סיי א טעם מתוק און סיי א טעם מר¹³⁶. דאס הייסט, אז הוראת השופט (ובפרטיות — דער שכל פון נה"א) נעמט ארום און ווייזט אן ווי מ'דארף זיך פירן אין אלע ענינים אין לעבן — „מטעמים“ לשון רבים (כמבואר בתנאי¹³⁷), סיי די ענינים וואס זיינען „זיס“ און סיי די ענינים וואס זיינען „ביטער“ (בחיצוניות), אבער — מ'איז מגלה אין דעם (און דאס איז א חלק פון הוראת השופט), אז באמת ובפנימיות איז דער דבר מר אויך „זיס“, ואדרבה — א מתיקות ועלית יותר ווי דאס וואס לכתחילה מתוק (ע"ד די מעלה פון חסדים הנסתרים).

אזוי — אז אלע פרטים ופרטי פרטים פון א איד'ס לעבן ווערן דורכגענומען און אנגעפירט לויט די הוראות פון זיין „שופט“ ו„יועץ“ — זיין נשמה.

און אזוי אויך בכללות יותר — אין יעדער איש ואשה דער „שופט“ אין „יועץ“ פון זייער שטוב און בני בית, דארפן זיי אנפירן מיט דער שטוב לויט די הוראות ועצות התורה.

ביז בכללות עוד יותר, כנ"ל — אז יעדער איד, אנשים נשים וטף, זיינען אויף זיך מקבל און זיינען מקיים די הוראות פון דעם שופט ויועץ הדור. און מ'איז אזוי

(126) ראה לקרי'ת שלח לה. ד. ובכ"מ.

(127) ראה תניא ספ"ג. ובכ"מ.

(128) הו"ל יח, יב.

(129) פרשי' חוקת כא, כא.

(130) משלי י, כה.

(131) יזמא נג, ב.

(132) שם נז, ב.

(133) ולהעיר שבשנת ה'שי"ח (שנת הסתלקות

כ"ק מר"ח אדמור"ר) התחילה תקופה חדשה בפעולתו ועבודתו כו'. ובפרט לאחר שבערו יותר מארבעים שנה מאז, כאשר ניתן לבני „לב לדעת ועינים לראות ואזנים לשמוע“ (תבוא כט, ג).

(123) איוב יב, יא.

(124) ראה רמב"ם הל' דיעות פ"ד.

(125) פכ"ז.

אז „אנכי אנכי הוא מנחמכם“, כולל – די נחמה בכפליים (אנכי אנכי) פון דער גאולה האמיתית והשלימה.

יג. ויהי רצון, אז דורך דער עבירה בקיום „שופטים גו' תתן לך בכל שעריך“, באופן פון „ואשיבה שופטיך גו' הנל – זאל דאס מקוים ווערן בפועל ממש, אין „שעריך“ בארץ ישראל, און אין „שעריך“ פון דעם ביהמ"ק השלישי, וואס „טבעו בארץ שעריי“¹³⁹, אין אידן דורך זייער עבודה שטעלן דאס צוריק אויף¹⁴⁰, און צוזאמען דערמיט אין דער בית המקדש עצמו (וואס אין בניו ומשוכלל למעלה¹⁴¹) יורד מלמעלה למטה, צוזאמען מיט דער קדש הקדשים און אבן השתי שבו, שממנה הושתת כל העולם כולו.

און שטייענדיק נאך חמשה עשר באב – שמואל ארי¹⁴², ר"ת (אב) אלול, ראש השנה, יוהכ"פ והשענא רבה¹⁴³ – איז מנהג ישראל צו ווינטשן יעדער איד און אלע אידן: א כתיבה וחתומה טובה¹⁴⁴, וגמר חתימה טובה, לשנה טובה ומתוקה, בגשמיות וברוחניות וברוחניות ובגשמיות וגם יחד, און דער אויבערשטער זאל ממלא זיין משאלות לבב כל אחד ואחת מיראל לטוב,

ובפרט – אין קיום בקשת ותביעת כל א' מיראל: „עד מתי“? „השיבה שופטינו כבראשונה ויועצינו כבתחלה“, בגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו, ותיכף ומיד ממש.

„שופטיך“, און דער „שתה“ באווייזט אויף התפשטות – כנראה בצורת האותיות ש, ת און ה – ע"ד דער ענין פון „יועציך“.

ובהדגשה יתירה בשנה זו – ה' תהא שנת אראנו נפלאות, וואס איז כולל אין זיך רוב האותיות פון „שתייה“, ובמקום פון דעם יו"ד (ה'שית) קומט דער נ"א: און א הכנה צו שנה הבאה – ה' תהא שנה נפלאות בינה, מיט דער מעלה פון בינה (בחי' „יועציך“ בערך לנקודת החכמה), וואס שרשו איז העכער פון חכמה (ראי' אראנו)¹⁴⁴.

און אין דעם יאר גופא – שטייט מען שוין בסיום השנה, אין חודש אלול – דער חודש החשבון פון שנה שעברה און חודש ההכנה פון שנה הבאה. און אין דעם חודש איז מען שוין דורך די ערשטע ז' ימים, ז' ימי ההיסק¹⁴⁵ (פון יום ראשון ביז יום השבת), וועלכע וויינען כולל אלע ימי השנה (שעברה והבאה) – איז דאס נאכמער מתאים צו מאכן א חשבון צדק און די פאסיקע הכנות לשנה הבאה בנוגע צו דער עבודה הנל פון „ואשיבה שופטיך כבראשונה ויועציך כבתחלה“.

דערצו איז שוין אויך דורך דריי (למעליותא) גאנצע וואכן פון די „שבעה דנחמתא“, און מ'האלט שוין בא דער הפטורה פון „אנכי אנכי הוא מנחמכם“¹⁴⁶, דער ענטפער פון דעם אויבערשטן¹⁴⁷ אף דער טענה פון אידן „ותאמר ציון עזבני אד' יה' שכחני“¹⁴⁸, ובסגנון אחר – „עד מתי“! און דער אויבערשטער ענטפערט

(139) מיכה ב, ט. וראה במדבר פט"ו, יג. ועוד.

(140) ראה גב לקיש ח"א ע' 98. ועוד.

(141) פרשי' ותוס' טובה מא, סע"א. ועוד.

(142) ספר יתירה פ"ה מ"ב. רש"י ר"ה יא. ב.

ועוד.

(143) של"ה במס' ר"ה שלו (ריג, א). ועוד.

(144) ראה דרכי חיים ושלום סתרפ"ד.

(134) ראה סה"מ מלוט ח"ג ע' קסט. וש"נ.

(135) ראה שו"ת הרשב"א ח"א ס"ט. הובא ונת'

בדיה ויהי ביום השמיני תרעה, תש"ד, תשי"ה. ועוד.

(136) ישע"י נא, יב.

(137) ראה אבודרהם בסדר פרשיות וההפטירות

בשם המדרש.

(138) שם מט, יד.

לזכות
החתן התמים מנחם מענדל שי' מורחי
לרגל בואו בקשרי השידוכין בשעטומ"צ
עב"ג רבקה תחי' פֿש

יה"ר שיבנו ביתם בנין עדי עד - בית חב"ד לנח"ר כ"ק אדמו"ר שליט"א
ויזכו לפרסם ועי"ז לחזות בקיום הנבואה העיקרית "הנה זה משיח בא"
בהתגלות כ"ק אדמו"ר שליט"א לעין כל
בגאולה האמיתית והשלימה תיכף ומיד ממש

*

Mafteiach.app

תוספות חדשות
ותכונות מתקדמות

More Content &
Advanced Features

יצאות בקרוב... Coming soon...

